

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

Легенды пасляваеннага Мінска

Карэктіруем сямейную «харчовую палітыку»

Мода з нацыянальным каларытам

СТАР. 5

СТАР. 6

СТАР. 8

Пяты Усебеларускі народны сход пройдзе ў Мінску 22-23 чэрвеня

Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка 3 мая падпісаў Указ № 164 «Аб скліканні пятага Усебеларускага народнага сходу». Рашэнне аб скліканні 22-23 чэрвеня ў Мінску пятага Усебеларускага народнага сходу Прэзідэнт прыняў у мэтах рэалізацыі канстытуцыйнага права грамадзян удзельнічаць у абмеркаванні пытанняў дзяржаўнага і грамадскага жыцця, паведамляе прэс-служба кіраўніка дзяржавы. На абмеркаванне выносяцца пытанні аб выніках рэалізацыі Праграмы сацыяльна-эканамічнага развіцця Рэспублікі Беларусь на 2011—2015 гады і аб асноўных палажэннях Праграмы сацыяльна-эканамічнага развіцця краіны на 2016—2020 гады.

Указам устаноўлена колькасць удзельнікаў сходу, якая складае 2,5 тысячы чалавек, а таксама вызначаны найважнейшыя арганізаваныя мерапрыемствы па падрыхтоўцы і правядзенні сходу.

ВЫШЭЙШАЯ АДУКАЦЫЯ — ЭЛІТНАЯ

Прэзідэнт запатрабаваў не спрашчаць працэдуру паступлення, каб забяспечыць якасны адбор студэнтаў

Уступныя іспыты ў Беларусі неабходна асучасніць. На гэтым зрабіў акцэнт Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка 3 мая ў час нарады па пытаннях карэктыву правіл прыёму ва ўстановы вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі. На думку Аляксандра Лукашэнкі, існуючая ў краіне ў выглядзе ЦТ сістэма прыёму ў ВНУ і ССНУ не павінна быць застылай, неабходна, каб яна гнутка рэагавала на сучасныя павевы. Прэзідэнт адзначыў, што існуюць розныя пункты гледжання наконт цэнтралізаванага тэсціравання, але няма і значнай перавагі ні ў адзін, ні ў другі бок. Кіраўнік дзяржавы ў сваю чаргу больш арыентаваўся ў гэтым пытанні на экспертаў і грамадства.

На нарадзе таксама абмяркоўваліся меры для павелічэння набору абітурыентаў на востра запатрабаваныя эканомікай спецыяльнасці. У сувязі з гэтым Прэзідэнт запатрабаваў не спрашчаць працэдуру паступлення, каб забяспечыць якасны адбор студэнтаў. Кіраўнік дзяржавы выказаўся за тое, каб пры прыёме на такія спецыяльнасці абітурыенты прыходзілі гутарку, якая давала б магчымасць ацаніць, наколькі ўзровень іх ведаў адпавядае выбранай спецыяльнасці. Вышэйшая адукацыя, упэўнены Аляксандр Лукашэнка, не павінна быць масавай у адмоўным сэнсе гэтага слова, неабходна, каб яна заставалася элітарнай.

Пры падрыхтоўцы спецыялістаў у ВНУ трэба арыентавацца на патрэбнасці эканомікі, прадоўжыў Прэзідэнт. «Мы будзем заўсёды зыходзіць з гэтай патрэбнасці па колькасці і якасці складзе нашых абітурыентаў, будучых студэнтаў», — растлумачыў кіраўнік дзяржавы.

Абітурыенткай кампаніі ў Беларусі традыцыйна ўдзяляецца пільная ўвага. Сёлета яна таксама павінна прайсці зладжана, запатрабаваў Прэзідэнт.

Аляксандр Лукашэнка па выніках нарады ў цэлым ухваліў прапанаваныя змены і далаўненні ў правілы прыёму ва ўстановы вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі, паведамляе прэс-служба Прэзідэнта. Чакаецца, што навацыі ўступяць у сілу з 2017 года. Абітурыенты атрымаюць, у прыватнасці, магчымасць здаваць ЦТ па чатырох прадметах пры папярэдняй у ВНУ і па трох — у ССНУ. Перыяд дзеяння сертыфіката ЦТ павялічыцца да двух гадоў, а колькасць рэзервовых дзён цэнтралізаванага тэсціравання — да трох дзён.

У час нарады закраналіся і іншыя аспекты дзейнасці сістэмы адукацыі ў цэлым. Адзначалася, што яна павінна развівацца на аснове найлепшага вопыту з улікам сучасных тэндэнцый.

ПЫТАННІ ЮРЫСДЫКЦЫІ

Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка прыняў у дакладам старшыню Вярхоўнага Суда Вяляціна Сукалу.

На сустрэчы абмеркаваны шэраг пытанняў функцыянавання аб'яднанай судовай сістэмы. У прыватнасці, размова ішла аб змяненні дыскацыі штатнай колькасці суддзяў за кошт унутраных рэзерваў судовай сістэмы. Было далажана, што цяпер нагрузка ў эканамічных судах значна ўзрасла і стала вышэйшай, чым у судах агульнай юрысдыкцыі. У сувязі з гэтым прапанавана частку суддзяў агульнай юрысдыкцыі перавесці ў эканамічныя суды. Паколькі гэтае пытанне знаходзіцца ў кампетэнцыі Прэзідэнта, то ён даручыў падрыхтаваць адпаведны нарматыўны акт па змяненні дыскацыі штатнай колькасці суддзяў.

Акрамя таго, разглядалася пытанне ўз'ядзення новага будынка Вярхоўнага Суда, яго фінансавання і падрыхтоўкі праектна-каштаровай дакументацыі ў пункту гледжання мінімізацыі расходаў на праект і ўз'ядзенне будынка.

На сустрэчы таксама абмяркоўвалася тэма якасці папярэдняга расследавання па некаторых канкрэтных крмінальных справах, што знаходзяцца на кантролі Прэзідэнта

З ПАВАГАЙ І ПАМЯЦЦЮ

Жыхарка Віцебска Ксенія ПЕРАВЕРЗЕВА на фронце была старшым механікам 877-га знішчальнага палка 1-га Беларускага фронту. Ветэрану вёсць што ўспомніць пра сваю баявую маладосць. Удачнай зацкаўленьня слухачы знаходзіцца заўсёды, а цяпер іх можа стаць яшчэ больш: на доме ўдзельніцы Вялікай Айчыннай вайны БРСМ Першамайскага раёна Віцебска прымацавалі таблічку «Тут жыў ветэран».

ЛІЧБА ДНЯ
1 МЛН 963,2 ТЫС.

чалавек склала колькасць насельніцтва Мінска на 1 красавіка — за I квартал года яна павялічылася на 3,4 тыс. чалавек. У студзені-сакавіку ў сталіцы нарадзілася 5 385 дзяцей, што на 149 дзяцей больш у параўнанні з аналагічным леташнім перыядам. Колькасць памёрлых знізілася ў параўнанні з такім жа перыядам мінулага года на 24 чалавекі (на 0,5%). У студзені-сакавіку ў Мінску захаваўся натуральны прырост, які склаў 890 чалавек, гэта на 173 чалавекі (на 19,4%) больш, чым у студзені-сакавіку 2015 года. У студзені-сакавіку зарэгістравана 2 735 шлюбных саюзаў, афіцыйна скасавалі шлюб 1 925 сем'яў.

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 04.05.2016 г.

Долар ЗША	19121,00	▼
Еўра	22116,00	▲
Рас. руб.	294,85	▼
Укр. грыўня	763,94	▼

■ Прамая лінія

АДЗІНЫ СТАТУС НЕРУХОМОСЦІ

На пачатку дачнага сезона і палявых работ «Звязда» традыцыйна запрасіла да сябе старшыню Дзяржаўнага камітэта па маёмасці Андрэя Гаева на «прамую лінію» з кіраўніком ведамства, каб адказаць на зямельныя і маёмасныя пытанні ў нашай краіне. Дазванілася каля двух дзясяткаў чытачоў. Прапануем вашай увазе самыя актуальныя тэмы гэтай размовы.

сельгаспрадпрыемства і атрымаў ад яго 15 сотак. Гэта было ў 90-я гады. Аднак той арганізацыі, якая давала нам ўчастак, сёння ўжо няма, бо адбылася рэарганізацыя. У нас на зямлю засталіся дакументы тых часоў. Зараз мы вырашылі гэты ўчастак прыватываваць. З чаго пачынаць?

— А што ўяўляе сабой гэты ўчастак? Для чаго яго вам давалі? І, па-другое, чаму гэты ўчастак да гэтага часу не быў аформлены? Ці ёсць там нейкія пабудовы?

— **Участак знаходзіцца каля горада Баранавічы. Даваўся ён для сававодства або пад бульбу.**

— Так, быў пэўны час, калі для сававодства людзям давалі ўчасткі нават у межах населеных пунктаў. Але тады на сям'ю вылучалі не больш за 10 сотак. Якую назву мае ваша таварыства?

СТАР. 2

■ Прадпрымальніку на замітку

ВІРТУАЛЬНАЕ ПАЦВЯРДЖЭННЕ ЯКАСЦІ

Тавары легпрама: як зарэгістраваць дэкларацыю анлайн?

Зарэгістраваць дэкларацыю аб адпаведнасці прадукцыі патрабаванням тэхнічных рэгламентаў Мылтнага саюза (ТР МС) з нядаўняга часу юрыдычныя асобы і індывідуальныя прадпрымальнікі могуць анлайн. Цяпер у іх ёсць выбар — рэгістраваць гэты дакумент у органе па сертыфікацыі, як гэта было заўсёды, або выканаць гэтую працэдуру самастойна, скарыстаўшыся інфармацыйнай сістэмай «Паведамляльнае дэклараванне адпаведнасці».

Рэгістрацыю дэкларацыі аб адпаведнасці ў электроннай форме ажыццяўляе ўпаўнаважаны орган — Беларускі дзяржаўны інстытут стандартызацыі і сертыфікацыі (БелДІСС).

Пакуль новая сістэма дзейнічае толькі ў дачыненні да ТР МС на прадукцыю, прызначаную для дзяцей і падлеткаў, а таксама на прадукцыю лёгкай прамысловасці. Гэты пералік плануецца пашырыць.

Пра магчымасці новай сістэмы карэспандэнт газеты «Звязда» расказавае начальнік сектара БелДІСС, адміністратар ўпаўнаважанага органа па рэгістрацыі дэкларацыі аб адпаведнасці ў электроннай форме Вольга ЧЭРНК. **СТАР. 2**

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

Турцыя адмяніла візы для дзяржаў Шэнгенскай зоны

У Турцыі ўступіў у сілу закон аб адмене візавых абмежаванняў для краін Шэнгенскай зоны. Такім чынам Анкара папярэдняе падрыхтавала неабходную заканадаўчую базу для ключавой з пункту гледжання стасункаў з Бруселем і працэсу еўраінтэграцыі падзеі. Сёння Еўракамісія павінна разгледзець выніковую справаздачу аб прагрэсе перамоў з Турцыяй у частцы візавай лібералізацыі. У выпадку яе ўхвалення фактычна павінен пачацца падрыхтоўчы працэс, па выніках якога да 30 чэрвеня шэнгенскія візы для грамадзян Турцыі будуць адменены. Анкары для гэтага неабходна выканаць 72 умовы. Паводле інфармацыі, якую распаўсюдзілі СМІ, ЕК схільная ўхваліць адмену віз з Турцыяй, калі краіна сапраўды ўсё выканалася.

Іспанскі кароль распустыў парламент

Кароль Іспаніі Філіп VI падпісаў указ аб роспуску парламента. Гэта адбылося пасля таго, як у ноч з 2 на 3 мая скончыўся тэрмін, адведзены манархам палітычным партыям краіны для фарміравання кіруючай кааліцыі. Новыя выбары прызначаны на 26 чэрвеня. Прычынай роспуску парламента стаў палітычны крызіс, у якім краіна апынулася пасля папярэдняга выбараў. Народная партыя Марыяна Рахоа, якая да таго кіравала краінай, хоць і заняла па выніках галасавання першае месца, але не змагла ў адзіночку сфарміраваць урад.

Вуліцы Рыма і Мілана пачнуць патруляваць кітайскія паліцэйскія

Улады Італіі прыцягнуць кітайскія паліцэйскія для патрулявання вуліц у Рыме і Міlane. Пра гэта паведаміў міністр унутраных спраў краіны Анджэліна Альфана, перадае The Guardian. Паводле яго слоў, патрулі, якія складаюцца з суаічыннікаў, дапамогуць кітайскім турыстам адчуваць сябе ў бяспецы. Паліцэйскія, якія прайшлі навучанне пад кіраўніцтвам італьянскіх спецыялістаў у Пекіне, будуць насіць форму, прынятую ў Кітаі, каб грамадзяне КНР маглі іх пазнаваць. Патрулі будуць перадаваць інфармацыю італьянскім праваахоўнікам і дапамагаць суаічыннікам кантактаваць з мясцовымі ўладамі пры неабходнасці.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

Трэнероўка вынослівасці падаўжае жыццё пажылых людзей

Даследчыкі прааналізавалі даныя больш як 30 000 чалавек ва ўзросце, старэйшым за 65 гадоў. Больш як 9% пажылых людзей сама меней два разы на тыдзень займаліся славымі трэнероўкамі. Даследаванне паказала: удзельнікі, якія трэніраваліся, радзей паміралі на працягу наступных 10 гадоў, перадае Zee News. У такіх добраахвотнікаў была на 41% зніжана рызыка смерці ад хваробы сэрца, а верагоднасць смерці ад раку — на 19%. Па словах спецыялістаў, уплыў славых трэнероўкаў на здароўе мала вывучаны. Тым не менш вядома, што яны становяцца ўплываючым на мышчанную масу, функцыянальны стан і карысныя для людзей з хранічнымі захворваннямі, такім як дыябет, астэапароз, астэахандроз і атлусценне.

Два месяцы таму ў Мінску 9-гадовы школьнік сам справіўся з пажарам да прыезду ратавальнікаў. Хлопчык знаходзіўся дома адзін. Ён уключыў тэлевізар і пайшоў на кухню. А калі вярнуўся адтуль у пакой, то убачыў, што прыбор гарыць. Хлопчык тут жа адключыў тэлевізар ад электрычнасці, заліў полымь вадоў і пакінуў кватэру. Пасля высветлілася, што пажар адбыўся з-за кароткага замыкання. Школьнік пасля расказаў, што літаральна за некалькі дзён наведваў урок па пажарнай бяспецы і скарыстаў атрыманымі на ім ведамі.

Зусім хутка настане гарачая пара. Дзеці адкладуць убок падручнікі і шывіткі, якія надакучылі за доўгіх дзевяць месяцаў, і адправяцца на доўгі адпачынак. Шмат часу яны будуць праводзіць дома, пакуль бацькі знаходзяцца на працы. Але як жа зрабіць так, каб лета не было азмрочана трагедыяй? І якія захады мусяць прыняць бацькі? Аб гэтым карэспандэнт «Звязды» пагутарыў з прэс-сакратаром Мінскага абласнога ўпраўлення МНС Крысцінай Зайцавай.

КАНІКУЛЫ БЕЗ ПРАБЛЕМ

На рэспубліканскім суботніку зароблена 671 млрд 870 млн.

Пералік востра запатрабаваных эканамікай спецыяльнасцяў (якія неабходны эканоміцы, але недастаткова папулярныя сярод абітурыентаў) плануецца фарміраваць кожны год. Ён будзе складацца з 2017 года і штогод удкладнацца з улікам вынікаў папярэдняй уступнай кампаніі.

Аранжавы ўзровень небяспекі быў уведзены ўчора ў Беларусі з-за навалыніц і ліўняў.

Асабліва ўвага ў законапраекце «Аб абыходжанні з жывёламі» будзе ўдзелена менавіта сабакам патэнцыйна небяспечных парод, пералік якіх распрацоўваецца спецыяльна да выхаду дакумента.

Рытываць дзяцей да летняга адпачынку мы пачынаем ужо цяпер. У маі стартуе акцыя «Не пакідайце дзяцей адных!». Ратавальнікі прыдуць у школы, дзіцячыя садкі, завітаюць да шматдзетных сем'яў і ў дзіцячыя дамы сямейнага тыпу. Непасрэдна з чэрвеня пачнецца яшчэ адна акцыя — «Канікулы без дыму і агню». Тут нашых спецыялістаў варта чакаць у аздараўленчых і прышкольных лагерах. Мы правядзем навуцальныя гутаркі і звернем увагу на, здавалася б, звычаныя побытавыя моманты, якія могуць хваць у сабе небяспеку. **СТАР. 3**

■ Ва ўрадзе

РЭБУС ШКЛА І ЦЭМЕНТУ

Падчас пасяджэння Прэзідыума Савета Міністраў прэм'ер-міністр Андрэй КАБЯКОУ адзначыў, што істотнага прагрэсу ў вырашэнні праблем цэментнай і шкляной галін краіны пакуль няма. Такую выснову ён зрабіў па выніках працы гэтых сфер сёлета ў першым квартале.

Прэм'ер-міністр нагадаў, што кіраўнік дзяржавы даваў шэраг даручэнняў па павышэнні эфектыўнасці работы і забеспячэнні ўстойлівага фінансаванага становішча арганізацыі цэментнай і шкляной прамысловасці. У канцы 2015 года быў прыняты шэраг указаў і распараджэнняў Прэзідэнта па пытаннях аказання дзяржаўнай падтрымкі адпаведным арганізацыям.

Паводле слоў Андрэя Кабякова, зараз урадам таксама прымаецца шэраг мер па фінансавым аздаруленні і павышэнні канкурэнтаздольнасці гэтых галін на ўнутраным і знешнім рынках. Аднак без выніковай работы саміх арганізацыяў па зніжэнні сабекошту прадукцыі, нароччыванні паставак на экспарт пры дасягненні адпаведнай якасці і павелічэнні асартыменту нельга дасягнуць пастаўленых мэ.

Ён таксама адзначыў, што па выніках разгляду па сяджэнні калегіі КДК па пытаннях эфектыўнасці работы арганізацыі цэментнай прамысловасці і выканання даручэнняў кіраўніа дзяржавы па пытанні выкарыстання цэменту на дарожнае будаўніцтва, праца Мінбудаўніцтву, аблвыканкамаў, Мінскага гарвыканкама прызнана

нездавальняючай. Пры гэтым па арганізацыі выканання гэтых даручэнняў адзначана недастатковая каардынацыя з боку Мінтранса. Прэм'ер-міністр растлумачыў, што аб'ёмы спажытка цэменту аблвыканкамамі і Мінгарвыканкамам на дарожную гаспадарку ў 2015 годзе склалі толькі 120 тыс. тон, што не дазволіла выканаць даручэнні Прэзідэнта па засваенні не менш як 10% цэменту ад агульнага аб'ёму, вырабленага ў краіне. Самы нізкі працэнт спажывання цэменту на дарожную гаспадарку ў Віцебскага, Мінскага, Магілёўскага аблвыканкамаў і Мінскага гарвыканкама.

Ілья КРЫЖЭВІЧ. *Kryzhevich@vziazda.by*

Марат ЖЫЛІНСКІ:

«ЖАДАННЕ БЫЦЬ РАЗАМ — У ПАДСВЯДОМАСЦІ БЕЛАРУСАЙ»

Беларусы спрадвеку прымалі важныя рашэнні супольна. Гэта воляй-няволяй адбылася на нашай свядомасці і нават на генах, якія часта вызначаюць, што мы робім, як жывём і робім выбар. Думкамі пра тое, як мянялася разуменне калектыўнага нашым народам і якія формы яно набывала, падзяліўся Марат ЖЫЛІНСКІ, рэктар Акадэміі кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь, член Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу па адукацыі, культуры і навуцы, кандыдат гістарычных навук, дацэнт.

— *Марат Генадзевіч, шмат гаворыцца пра тое, што Усебеларускі сход — новая форма, у якой увасоблена традыцыя прымаць рашэнні разам, супольна. Ці сапраўды яна ніколі не перарывалася?*

— Адрэзачу хачу сказаць, што мы, беларусы, нацыя калектыўнага кірунку, мы не індывідуалісты. Гэта звязана з нашай гісторыяй яшчэ са старажытных часоў. Я маю на ўвазе веча, якія адбываліся ў Кіеўскай, Наўгародскай, а таксама ў Полацкай Русі. Гэта сход дарослых мужчын горада, на якім вырашаліся пытанні вайны і міру, заключэння ваенных і гандлёвых дагавораў, саюзаў, у тым ліку шлюбных. Іншымі словамі — гэта форма калектыўнага прыняцця рашэнняў. У той час гэта быў акт дэмакратыі, у якім князь у мірны час меў права на слова на роўных з іншымі ўдзельнікамі веча. Падчас вайны ўлада цалкам пераходзіла ў рукі князя і яго дружыны.

У Вялікім Княстве Літоўскім былі сеймы, соймікі, рознага кшталту заканадаўчыя формы ўлады. Праўда, калі ўсходнеславянская традыцыя пайшла па шляху цэнтралізаванай ўлады ў асобе манарха, князя, цара, то на тэрыторыі ВКЛ, больш блізкай да Еўропы, наадварот, назіралася дэцэнтралізацыя ўлады. Падчас існавання Рэчы Паспалітай у яе сістэме існавала права «ліберум вета», якое дазваляла любому члену заканадаўчага органа не даваць згоду на пэўнае рашэнне. Трыста чалавек згоды, адзін не — і рашэнне не прынята. Гэта выключная форма дэмакратыі, якая паказала сабе нефэфектыўнай і, на думку гісторыкаў, менавіта ў тым ліку і з-за яе Рэч Паспалітая развалілася.

Юлія НАЗАРЭВІЧ

— *А што адбывалася ў часы, калі нашы землі належалі Расійскай імперыі?*

— На жаль, беларускія землі знаходзіліся на разломе цывілізацый. На такім разломе знаходзіцца і Украіна. Прыбальтэйскія краіны больш набліжаны да еўрапейскай часткі. Гэта відаць і па тых палітычных рэаліях, якія пануюць сёння. Калі беларускія землі сталі часткай Расійскай імперыі — Паўночна-Заходнім краем, нават у тых умовах беларусы ўжо маглі развівацца не толькі як народнасць, але і як народ. Таму гэты перыяд, я лічу, сыграў на руку фарміраванню беларускай нацыі. Паўночна-Заходні край ужо на пачатку мінулага стагоддзя пачаў фарміравацца як самабытная, спрадвечная тэрыторыя беларусаў.

Пасля былі спробы стварэння беларускай дзяржаўнасці ва ўмовах нямецкай акупацыі — так з'явілася Беларуска-Находная Рэспубліка. Гэта этап у развіцці фарміравання дзяржаўнасці, але трэба прызаць, што спроба стварэння рэспублікі была няўдалай. Ды і ўвогуле, пра якую дзяржаўнасць можна казаць ва ўмовах акупацыі? Затым панавала савецкая дзяржаўнасць. Яна трансфармавала калектыўную свядомасць беларусаў і ўвасобілася ў выглядзе Вярхоўнага Саветаў БССР, прадстаўнікоў выканаўчай ўлады ў Саветах народных камісароў. У той час Беларусь перажыла вялікі ваенныя выпрабаванні ўласнай дзяржаўнасці. Але вопыт існавання пры савецкай уладзе даў нам, беларусам, магчымасць развіцця новых форм калектыўнасці, заснаваных на ўласцівых для нашага народа традыцыях.

— *А што тычыцца планаў на пяць гадоў, якія складаліся ў савецкі час?*

— Яны мелі на ўвазе не проста пастаноўку задач, але парыванне масы людзей, народа, калектыву, дзяржавы ў дасягненні таго, дзеля чаго мы жывём. Я, напрыклад, жыў дзеля сваіх дзяцей. Не хачу, каб яны з'ехалі ў Еўропу ці Злучаныя Штаты Амерыкі. Хачу, каб яны жылі на зямлі сваіх продкаў і працавалі тут. Таму і прагну тут, у Беларусі, каб маім дзецям, а потым і ўнукам, жылося лепей.

— *І усё ж такі, на вашу думку, калі традыцыя калектыўнасці перапыніцца?*

— У 1990-я гады. Тады праблема заключалася ў тым, што нас разарвалі, раз'ядналі. 70 гадоў жылі ў адзінай краіне, пакувалі разам падчас Вялікай Айчыннай вайны, пасля катастрофы на Чарнобыльскай АЭС, а пасля аказаліся адзін аднаму непатрэбныя. Той час змяніў не нашу падсвядомасць, а генную структуру калектывнасці: навучыў жорсткаму індывідуалізму, прагматычнай навуцы выжывання. Гэта здарылася не толькі з намі, але і з усімі жыхарамі былога СССР.

вання. Гэта здарылася не толькі з намі, але і з усімі жыхарамі былога СССР.

З'явіўся праблёмскі надзеі, калі пасля атрымання незалежнасці, нягледзячы на ўсе глабальныя змены не толькі ў краіне, але і ў свядомасці беларусаў, мы ўзялі наш агульны «дом» летаць, дабудуваць, аднавіць. Па факце — ствараць новы. І самае галоўнае, што ў гэтым доме мы не ведаем, што такое кроў і вайна. Так, у нас не самыя высокія зарплаты; у сістэме кіравання, як і ў любой іншай сістэме, ёсць непаладкі, але мы жывём у нашым агульным доме ў міры і спакоі.

Самое галоўнае ў нашай краіне — гэта чалавек. Але часам мы надта бесклапотныя, мы не бачым, як на зямлі нашых суседзяў гарыць агонь і разрываюцца бомбы. У савецкі час быў лозунг: «Людзі, будзьце пільнымі!» А я дадаў бы, што і адзінні. Бо паасобку нас разаруць. Мэта Усебеларускага сходу не столькі ў абмеркаванні сацыяльна-эканамічных паказчыкаў, колькі ў пасыле ўлады да народа, што мы павінны быць разам. Інакш праз стагоддзе нас будучы вывучаць па летапісах як памерылы народ. Ідзі аднасці прытрымліваюцца і тыя, хто не згодны з палітыкай дзейнай ўлады.

— *Ёсць погляд, што Усебеларускі сход — форма застылая, не адпаведная часу.*

— Не ва ўсіх краінах свету ўлада ініцыюе размовы з прадстаўнікамі народа. У нас ёсць Пасланне Прэзідэнта, звернутае да народа і заканадаўчай ўлады. Але ўлада усё ж такі бярэ на сябе абавязальства размовы з прадстаўнікамі народа, каб сказаць адкрыта: што дасягнута, а што не, чаму так адбылося. І каб людзі дакладна разумелі, куды далей рухаецца краіна, а пасля перадалі гэта сваім калектывам. Улада бярэ на сябе абавязак казаць не толькі пра добрае, але і пра тое, што не атрымалася, і тлумачыць, чаму так выйшла, дае справаздачу аб зробленым. Усебеларускі сход — гэта акт аднасці ўлады і народа, усіх нас — грамадзян нашай роднай Беларусі!

Вераніка ПУСТАВІТ. *pustavit@vziazda.by*

ВІРТУАЛЬНАЕ ПАЦВЯРДЖЭННЕ ЯКАСЦІ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

— *Перш за ўсё давайце нагадаем, што ўяўляе сабой дэклараванне адпаведнасці прадукцыі?*

— Дэклараванне адпаведнасці — гэта адна з формаў пацверджання адпаведнасці прадукцыі патрабаванням, устаноўленым у ТР МС (ЕАЭС). Асаблівасць яе складаецца ў тым, што вытворца самастойна вызначае, ці распаўсюджваецца тэхрэгламент на яго тавар. Ён таксама адбірае ўзоры прадукцыі, аддае іх на выпрабаванні, фарміруе камплект доказаўных матэрыялаў, на падставе якіх прымае рашэнне аб прыняцці дэкларацыі і, такім чынам, нясе ўсю паўнату адказнасці за бяспеку тавару пры размяшчэнні на рынку. Такая форма ацэнкі адпаведнасці з'яўляецца пераважнай ва ўсіх ТР МС, што ўзгадняецца з міжнароднай і еўрапейскай практыкай. Дэкларацыя аб адпаведнасці падлягае абавязковай рэгістрацыі, інфармацыя пра яе ўносіцца ў Адзіны рээстр выданыя сертыфікатаў адпаведнасці і зарэгістраваных дэкларацый аб адпаведнасці.

— *Якія перавагі рэгістрацыі дэкларацыі аб адпаведнасці ў электроннай форме можна вылучыць?*

— Увядзенне такой паслугі, безумоўна, дазваляе эканоміць і час заяўніка (за кошт электроннага ўзаемадзеяння паміж ім і ўпаўнаважаным органам, якое рэалізуецца непасрэдна з працоўнага месца заяўніка), і фінансавыя выдаткі.

Камплект дакументаў, якія падаюцца для рэгістрацыі дэкларацыі аб адпаведнасці ў электроннай форме ва ўпаўнаважаны орган, таксама значна скарачаюць. У прыватнасці, не патрабуюцца прадстаўляць узоры маркіроўкі, пратаколы выпрабаванняў і дакументы, якія пацвярджаюць правядзенне вытворчага кантролю. Дадаткова толькі заявы, самай дэкларацыі аб адпаведнасці, пасведчання аб дзяржаўнай рэгістрацыі юрыдычнай асобы або індывідуальнага прадпрыемства і пры неабходнасці — дагавора на ўпаўнаважанне. Прычым пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі прадстаўляецца заяўнікам адзін раз пры яго рэгістрацыі ў інфармацыйнай сістэме і ў далейшым пры рэгістрацыі дэкларацыі аб адпаведнасці не патрабуюцца.

Пры гэтым трэба дакладна разумець, што за дакладнасці і паўнату ўсёй названай у дэкларацыі аб адпаведнасці інфармацыі адказнасць нясе заяўнік, а не ўпаўнаважаны орган.

— *Які кош такой працэдур?*

— Гэта 290 тысяч беларускіх рублёў, прычым незалежна ад таго, рэгіструецца дэкларацыя аб адпаведнасці на прадукцыю, якая выпускаецца серыйна, альбо на партыю. Гэта значна ніжэй за кошт у органы па сертыфікацыі, дзе цана рэгістрацыі дэкларацыі аб адпаведнасці на партыю прадукцыі складае ад 600-700 тысяч беларускіх рублёў, а для серыйнай прадукцыі памер платы ўзрастае амаль у два разы.

— *Давайце больш падрабязна спынімся на алгарытме правядзення рэгістрацыі дэкларацыі аб адпаведнасці ў электронным фармаце.*

— Для пачатку патэнцыйны заяўнік заходзіць у сістэму «Паведамляльнае дэклараванне адпаведнасці» па адрасе <https://tsouz.belgiss.by> і загружае яе на свой камп'ютар. Потым заяўнік рэгіструецца ў гэтай сістэме ў якасці карыстальніка. Звярну ўвагу, што, перад тым як пачынаць запавненне формы дэкларацыі аб адпаведнасці, карыстальнік павінен атрымаць электронны лічбавы подпіс у Рэспубліканскім засведчальным цэнтры.

Затым ён далучае праекты дэкларацыі аб адпаведнасці і заявы, падпісвае іх электронным лічбавым подпісам. Пры гэтым інфармацыйная сістэма сама запавняе шаблоны дакументаў, дзе ўжо ўнесена ўся інфармацыя аб заяўніку, якая змешчана пры яго рэгістрацыі ў сістэме ў якасці карыстальніка.

Далей заяўніку неабходна аплаціць паслугу па рэгістрацыі дэкларацыі аб адпаведнасці. БелДІСС разглядае пададзеныя дакументы на працягу не больш як трох дзён пасля аплаты. У залежнасці ад выніку заяўнік атрымлівае апавяшчэнне — ці аб адмове (напрыклад, не ўсе палі дэкларацыі былі запавнены), ці аб прысваенні дэкларацыі рэгістрацыйнага нумара.

Пры атрыманні станючага выніку заяўнік уносіць усю неабходную інфармацыю ў дэкларацыю аб адпаведнасці, і з гэтага моманту можа ўжо яе выкарыстоўваць.

Інфармацыя пра зарэгістраваную дэкларацыю аб адпаведнасці размяшчаецца ў агульным доступе ў Адзіным рээстры выданыя сертыфікатаў адпаведнасці і зарэгістраваных дэкларацый аб адпаведнасці ў першы працоўны дзень, наступныя па днём размяшчэння ў інфармацыйнай сістэме апавяшчэння аб прысваенні рэгістрацыйнага нумара.

— *Хто-небудзь ўжо скарыстаўся новым фарматам рэгістрацыі дэкларацыі?*

— Так, першым гэта зрабіла Баранавіцкае вытворчае баваўнянае аб'яднанне. Яно прыняло дэкларацыю аб адпаведнасці на тканіны, якія выпускаюцца серыйна, на адпаведнасць патрабаванням ТР МС 017/2011 «Аб бяспецы прадукцыі лёгкай прамысловасці».

Сёння ўжо зарэгістравана 15 дэкларацый аб адпаведнасці, з іх 12 — індыўідуальнымі прадпрыемствамі.

Для тых, хто вырашыў скарыстацца інфармацыйнай сістэмай, БелДІСС на сістэмнай аснове праводзіць бясплатныя семінары, дзе тлумачыцца алгарытм працы ў ёй.

Цікавае да гэтай працэдур узрастае, і я думаю, што новы спосаб хутка зойме вядучыя пазіцыі ў работах па дэклараванні адпаведнасці прадукцыі патрабаванням ТР МС.

Дар'я ШОЦІК.

ВЫСЛУХАЦЬ, СУПАКОЎ І ДАПАМАГЧЫ

У краіне працягваюцца прамыя тэлефонныя лініі	
Гродзенскі аблвыканкам кіраўнік спраў ПАПОО Ігар Андрэевіч (80152735644); Магілёўскі аблвыканкам намеснік старшыні ХАРЫ-ТОНЧЫК Дзмітрый Іванавіч (80222501869); Мінскі аблвыканкам намеснік старшыні ЦІРЭНКА Віктар Іванавіч (80175004160); Мінскі гарвыканкам старшыня ШОРАЦК Андрэй Віктаравіч (80172224444).	
Брэсцкі аблвыканкам першы намеснік старшыні ТОКАР Мікалай Васілевіч (80162213121); Віцебскі аблвыканкам намеснік старшыні БЕ-ЛАВУС Уладзімір Мікалаевіч (80212222222); Гомельскі аблвыканкам намеснік старшыні ПІРШ-ТУК Балаяслаў Казіміравіч (80232751237);	

АДЗІНЫ СТАТУС НЕРУХОМАСЦІ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

— *Гэтыя соткі давалі нам тады на ўскрайку вёскі. Аднак частак не ўваходзіць у склад садаводства таварыства. Ён асобна стаіць.*

— Калі зямля знаходзіцца ў межах вёскі, то вам трэба звяртацца ў мясцовы сельскі выканаўчы камітэт з заявай аб прадстаўленні гэтай часткі. Але папярэдне вам лепш удакладніць у спецыялістаў землеўпарадкавальнай службы рэгіёна пытанне аб тым, для якіх мэтаў ён быў прадугледжаны дакументацыяй. За ўчастак падаткі плацілі ўсе гэтыя гадзі?

— *Іх мы пложім і цяпер. Справа ў тым, што сёлета гэта зямля трапіла ў межы горада. Нам здаецца, што потым яна пачне даражэць. Вось мы і вырашылі прыватызаваць частак.*

— У гэтым выпадку вам трэба звярнуцца ў землеўпарадкавальную службу горада Баранавічы. Там трэба ўдакладніць усю гісторыю ўчастка, а потым падаць адпаведную заяву. Калі ўчастак быў тады дадзены вам для вядзення асабістай падсобнай гаспадаркі, то цяпер у горадзе зямля на гэтыя мэты не выдзяляецца. Але ёсць нюансы, бо пры пэўных абставінах частак (або частку яе) могуць перааформіць для агародніцтва. Гэта пытанне патрабуе удакладненняў. Вам лепш звярнуцца па тлумачэнні да спецыялістаў непасрэдна на месцы. Цяпер вы разумееце, што зямлю трэба было афармляць своечасова.

Калі ўчастак знаходзіцца ў прыватнай уласнасці і быў дадзены для будаўніцтва і абслугоўвання жыллага дома, то дзяліць яго можна толькі ў выпадку дзялення і самога дома. Пусты ўчастак такой зямлі прадаваць ці дарыць наша заканадаўства не дазваляе.

Уладзімір Сідар, Мастоўскі раён:
— *У 2008 годзе я купіў дом. Участак агароджаны. Але ўнутры гэтай агароджы ёсць яшчэ адзін, 0,154 га, узяты ў арэнду. У гэты час былы гаспадар заключыў дагавор па гэтым кавалку зямлі. Цяпер я жадаю перазаклучыць гэты дагавор, але спачатку трэба скасаваць старую дамову з былым гаспадаром. Заяву гэты чалавек напісаў, але адмаўляецца плаціць за афармленне. Як мне прымусяць яго гэта зрабіць, ці хай усё застаецца як ёсць?*

з заявай на афармленне такога надзелу ўжо на сваё імя. Калі ўчастак уласнікам не выкарыстоўваецца працягла час, то ён можа быць адабраны мясцовымі ўладамі і толькі потым, магчыма, перададзены вам.

— *Зямлёр гэтай карыстаюся я.*

— Юрыдычна гаспадаром праблемнай зямлі з'яўляецца афіцыйна зарэгістраваны арандатар. І калі ён не выкарыстоўвае яе, то і павінен спыніць права на валоданне ёй. А вось калі вы будзеце працягваць карыстацца неаформленым на сваё імя зямельным участкам, то гэта ўжо трактуецца нашым заканадаўствам як самавольнае заняцце зямлі, што прадугледжвае адміністрацыйную адказнасць датычна вас.

— *Участак агароджаны і выкарыстоўваецца па прызначэнні — для агародніцтва...*

— За выкарыстанне зямлі, на якую ў вас няма дакументаў, вас могуць аштрафаваць за парушэнне зямельнага заканадаўства. Калі карыстальнік часткі не хоча нічога рабіць па гэтым пытанні, то параю вам звярнуцца ў выканкам з адпаведнай скаргай. У любым выпадку пытанне з афармленнем такой зямлі трэба вырашаць абавязкова. А ўвогуле, усё спрэчнае моманты нахонт рэгістрацыі зямельных участкаў вам неабходна было вырашаць яшчэ ў 2008 годзе, менавіта ў той час, калі афармлялася здзелка па куплі-продажы нерухомай маёмасці.

Капітальны басейн і лязня ў дадатак

Ірына Кульша, Мінская вобласць:
— *У нас ёсць хатка ў вёсцы ў сталічным рэгіёне (менш за 100 км ад МКАД), дзе жывуць бацькі амаль увесь год. Побач з намі купіў домік расійцын. Жыве ён там толькі некалькі месяцаў і выключна летам. Гэты сусед арганізаваў там такі штучны вадаёмчык. Папярэдне ён вырыў невялікую яму, паставіў туды ёмістасць і... атрымаўся для дзетка сезонны басейн. Усё цудоўна, але стаіць гэты басейн упрытык да нашага ўчастка, дзе ў нас клубнічкі і зеляніна розная. Малыя там гуляюць актыўна, таму дадуць цільныя ручайкі на наш участак і лязца. Такія бывае паводка мясцовага маштабу. Мы з ім размаўлялі, але...*
Ці магчыма афіцыйна прымусяць суседа перанесці гэты водны аб'ект крыху далей ад мяжы з нашым участкам?
— Магчыма. Выкарыстанне ўласнага ўчастка павінна ажыццяўляцца такім чынам, каб падчас гэтых дзеянняў не парушаліся правы іншых землекарыстальнікаў. Таму, калі сусед парушае вашы правы, то спачатку паспрабуйце знайсці з ім кампраміс. Другім вашым крокам будзе наведванне землеўпарадкавальнай

службы, дзе і варта ўзняць гэтае пытанне. У гэтай сітуацыі будзе мець значэнне характар воднага аб'екта: наколькі ён капітальны ды трывалы і ці трэба было пры яго ўзвядзенні атрымліваць адпаведны дазвол на яго будаўніцтва і размяшчэнне. Калі гэты аб'ект мае капітальны характар, то існуючы аячк і архітэктурныя нормы, па якіх для гаспадарчых пабудов трэба адступаць не менш за метр ад мяжы з суседнім участкам.

— *А другія суседзі пабудавалі невялікую лязню на ўчастку. І гэта добра, толькі вось мыльняная вада ад іх прах трубу наўпрост трапляе ў грамадскую сажалку, дзе плаваюць розныя качкі і іншыя вадаплаўныя прукці. Яны ж загнінуць могуць ад гэтай хіміі.*

— У гэтым выпадку вам трэба звяртацца да экалагаў і патрабаваць пакараць парушальнікаў, а таксама спыніць наступленне бруднай вады ў сажалку.

Лепш без хітрыкаў

Алена Бяганская, горад Мінск:
— *Сёлета з першых дзён ліпеня непрыватывызаваныя кватэры становяць камерцыйным жыллём, і потым такое жыллё будзе толькі дзяржаўным?*
— Так, прыватным яго потым ужо не стала.

— Дом вы атрымалі ў 2007 годзе, а вырашылі перааформіць на сваё імя толькі цяпер? Але за гэты час падпрывітва частку доўга за вас ужо аплаціла. Больш таго, вагу грошай за 9 гадоў часткова «з'ела» інфляцыя. Таму здарэлася, што падпрывітва жадае атрымаць за гэты дом пэўную кампенсацыю. Гэта з пункту гледжання логікі.

Калі разглядаць непасрэдна нормы згаданага ўказа, то трэба дасканала разбірацца ў канкрэтнай сітуацыі. Распаўсюшчыкам Указа №97 з'яўляецца Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання. Таму, калі ў вас ёсць нейкія спрэчныя моманты з яго трактаваннем, а на месцы слухныя тлумачэнні атрымаць складана, трэба звярнуцца з адпаведным лістом у Мінсельгасхарч.

Адзіны аб'ект нерухомасці

Мікалай Іваной, Гродзенская вобласць, вёска Зелянец:
— *У мяне ўчастак памерам 15 сотак. Я ўжо не малады і здароўе ўжо не тое. Гатовы аддаць 10 сотак бясплатна. Тут у мяне толькі адна ўмова — каб новы ўласнік і на маіх сотках дапамагаў траву пакасіць. Што мне рабіць і куды звяртацца?*

— Незалежна ад таго, якім чынам вы валодаеце сваім участкам (пажыццёвае карыстанне з правам перадачы ў спадчыну ці на права ўласнасці), варыянт будзе толькі адзін. Трэба звяртацца ў мясцовы выканкам з заявай аб адмове ад часткі зямельнага ўчастка. Калі такі надзел зямлі будзе па заяве адабраны ў землеўладальніка, то потым такі ўчастак мясцовымі ўладамі можа пераразмяркоўвацца іншым людзям. Іншыя варыянты тут немагчымыя.

— *Чаму?*
— Нават калі ўчастак знаходзіцца ў прыватнай уласнасці і быў дадзены для будаўніцтва і абслугоўвання жыллага дома, то дзяліць яго можна толькі ў выпадку дзялення і самога дома. Пусты ўчастак такой зямлі прадаваць ці дарыць наша заканадаўства не дазваляе.

Антаніна Івануанна, Мінская вобласць:
— *У маёй матулі ў вёсцы Сёмкава (Мінскі раён) на спадчыне ёсць палова дома і 12 сотак зямлі. Дом ужо стары і выкарыстоўваецца як летняя дача. Калі мама мне падарыць гэтую палову дома, ці змагу я потым на 12 сотках пабудаваць сабе новы дом?*
— На ўчастку, які быў прадстаўлены для будаўніцтва дома, можа знаходзіцца толькі адзін жылы дом. На гэтай зямлі ўзвесці нейкую гаспадарчую пабудову ў выглядзе летняй кухні прычыновама магчыма. Аднак папярэдне трэба звярнуцца ў мясцовы выканкам і аддзел архітэктурны па адпаведным дазволу. Але... Тут трэба разумець, што пабудаваны

Узровень

НАСУПЕРАК ГЛАБАЛІЗАЦЫІ

ЗАЎТРА Ў МІНСКУ ПАЧНЕЦА

ПЕРШЫ МІЖНАРОДНЫ НАВУКОВЫ КАНГРЭС БЕЛАРУСКОЙ КУЛЬТУРЫ

У форуме прымуць удзел больш як 330 вучоных з Беларусі, Расіі, Украіны, Польшчы, Вялікабрытаніі, Ірана, ЗША, Літвы, Аўстрыі, Японіі, Славакіі, Кітая. Падчас пленарнага і секцыйных пасяджэнняў яны абмяркуюць актуальныя пытанні захавання беларускай культуры спадчыны, падзяляцца вынікамі ўласных навуковых даследаванняў. У якасці арганізатараў кангрэса выступаюць Нацыянальная акадэмія навук Беларусі, Цэнтр даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН, Міністэрства культуры краіны.

— Навуковыя даследаванні ў галіне культуры і суправаджэння культуры традыцыйна праводзяцца ў Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі. Ужо шмат гадоў сумесна з Міністэрствам культуры выконвае пагадненне і мае праграму супрацоўніцтва. А паколькі гэты год аб'яўлены ў нашай краіне Годом культуры, арганізацыя вялікага кангрэса бачыцца выдатнай магчымасцю абмеркаваць самыя разнастайныя праблемы культуры. Штогод мы праводзім канферэнцыі,

творчыя семінары, «круглыя сталы», але кангрэс — арганізацыйна больш складаная форма, ён ставіць мэтай даць магчымасць не толькі выказацца навукоўцам, пазнаёміць шырокае кола ўдзельнікаў з новымі вынікамі даследаванняў, але і правесці сумоўе з творчымі работнікамі, з тымі, хто працуе ў тэатры і кіно, у галіне жывапісу і дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва, у літаратуры.

— Ці многа на кангрэсе новых удзельнікаў, незнаёмых імёнаў? — Навуковыя напрацоўкі, фундаментальныя даследаванні ствараюцца гадамі. І за доўгі час ужо сапраўды склаўся кантынгент нашых сяброў-навукоўцаў як у Беларусі, так і за мяжой. Яны ўжо шмат гадоў працуюць у кірунку даследавання беларускай культуры, прымаюць удзел у нашых канферэнцыях. Але час ідзе, і, безумоўна, з кожным годам з'яўляюцца новыя сябры. На сёлетнім кангрэсе — каля паловы новых удзельнікаў. Магчыма, іх прывабляе менавіта шырокі маштаб кангрэса, яго грамадскі рэзананс, але і нам заўсёды прыемна прымаць новых даследчыкаў у кола сяброў Беларусі.

— Аляксандр Іванавіч, якое месца будзе займаць кангрэс у шэрагу традыцыйных навуковых мерапрыемстваў? Якія мэты ставіць перад сабой такі прадстаўнічы форум?

— Так, ва ўмовах глабалізацыі паўстае праблема захавання самабытных нацыянальных культур, што павышае важнасць і навуковага суправаджэння культуры. Мы бачым, як, напрыклад, у Еўрапейскім саюзе, дзе існуе адзіная валюта, эканамічная прастора, рынак, кожная краіна вельмі заклапочаная захаваннем сваіх нацыянальных культурных адметнасцяў. Таму надзвычай важная бачыцца праграма ЮНЕСКА, скіраваная на захаванне культурнай і моўнай разнастайнасці. Актуальным падчас кангрэса будзе абмеркаванне праблем развіцця беларускай мовы, захавання яе дыялектнай разнастайнасці, зберажэння нашай літаратур-

най спадчыны, помнікаў пісьменства. Вострай праблемай сёння з'яўляецца суднаснасць сучаснай архітэктуры і гісторыка-архітэктурных помнікаў, аб'ектаў сядзібна-паркавага мастацтва. Неабходна агучыць пытанні, вельмі актуальныя для даследавання карацей культуры беларусаў, нашай літаратуры і выяўленчага мастацтва.

— У наш час вельмі шмат гавораць пра значнасць захавання культурнай разнастайнасці свету, свавольна атыгавяраюцца. Ці сучасныя мэты форуму гэтым працягваюць?

— Так, ва ўмовах глабалізацыі паўстае праблема захавання самабытных нацыянальных культур, што павышае важнасць і навуковага суправаджэння культуры. Мы бачым, як, напрыклад, у Еўрапейскім саюзе, дзе існуе адзіная валюта, эканамічная прастора, рынак, кожная краіна вельмі заклапочаная захаваннем сваіх нацыянальных культурных адметнасцяў. Таму надзвычай важная бачыцца праграма ЮНЕСКА, скіраваная на захаванне культурнай і моўнай разнастайнасці. Актуальным падчас кангрэса будзе абмеркаванне праблем развіцця беларускай мовы, захавання яе дыялектнай разнастайнасці, зберажэння нашай літаратур-

— Можна сцвярджаць, што цікавасць да нашай краіны, культуры, мовы сёння павышаецца?

— Да беларускай мовы і культуры ў замежных даследчыках цікавасць была заўсёды. Іншая справа, што магчымасці мець агульныя праекты, праводзіць сумесныя даследаванні, удзельнічаць у канферэнцыях сёння большыя. Традыцый аўтэнтычнай культуры з'яўляюцца прадметам патэнтнай цікавасці беларускай дыяспары ў замежжы, якая налічвае некалькі мільёнаў чалавек. Яшчэ адна з прычын зацікаўлення ў тым, што Беларусь стала адным з актыўных дыпламатычных удзельнікаў у свеце. З аднаго боку, нашы дыпламатычныя прадстаўніцтвы актыўна працуюць у галіне пашырэння звестак пра беларускую культуру. А з іншага — натуральны і лагічны працэс культурнага знаёмства адбываецца паралельна з тымі крокамі, якія робіць кіраўніцтва нашай дзяржавы, пашыраючы вектары эканамічнага, дыпламатычнага супрацоўніцтва з замежнымі краінамі.

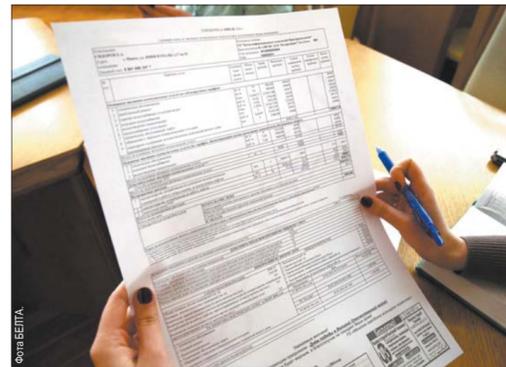
Марына ВЕСЯЛУХА. vesialuha@zviazda.by

Жыллё маё

ЖЫРОЎКІ ПАДЖАЖУЦЬ, ЯК СЭКАНОМІШЬ

Пра субсідыі, звышнарматывы і «зайцоў» без рэгістрацыі

Выгляд новых ведаванняў на аплату паслуг ЖКГ, якія беларусы атрымаюць у маі, будзе аднолькавым для дамоў па ўсёй краіне, незалежна ад тыпу абслугоўвання. У жыроўках асобным блокам будзе ўказана, што жыхары аплачваюць па поўным тарифе. Гэта дазволіць грамадзянам вырашаць, на чым эканоміць. А ў пустых кватэрах з'явіцца «уяўныя» жыхары, колькасць якіх вылічаць праз метраж памяшканняў.

Колькасць метраў, аплата за якія налічваецца па субсідаваных дзяржавай тарифах разлічваецца па прыняцце 20 м² на кожнага прапанаванага плюс 10 м² на сям'ю. «Лішняя» метры грамадзяне будуць аплачваць па поўным (эканамічна абгрунтаваным) тарифе, згодна з адпаведнай паставой урада.

Напрыклад, у кватэры памерам 76 м² з трыма жылцамі па субсідаваных тарифах будзе аплачвацца 70 метраў. Тэхнічнае абслугоўванне астатніх 6 м² разлічыць па поўнай і прапішучы асобна ў графе з лічбамі, якія налічваецца за звышнарматыўнае карыстанне. Перарасход паслуг можа таксама атрымацца праз размернае карыстанне вадой (у радках «халоднае водазабеспячэнне» і «водадаўдзенне» (каналізацыя)), калі вылівалі больш за 140 літраў у суткі на чалавека.

УЯЎНЫЯ ЖЫЛЦЫ

Плата за пустыя кватэры, дзе ніхто не прапісаны, таксама будзе налічвацца па-іншаму. Агульную плошчу пустой кватэры падзяляць на належныя на асобу 20 м² з акругленнем на карысць гаспадары. Выніковая лічба будзе адпавядаць прыкладнай колькасці чалавек, якія маглі б пражываць у гэтым памяшканні. Так, у кватэры памерам 73,2 м² «паселяцца» тры чалавекі. Зыходзячы з гэтага, адлічаны па субсідаваных тарифах на тэхаслугоўванне ліфта і прыбырэнне дамавых памяшканняў у кватэры, дзе ніхто не прапісаны, будуць памножаны на трох асоб. Аплата электраэнергіі, якая затрачваецца на асяццэнне дапаможных памяшканняў і працу абсталявання (за выключэннем ліфта), таксама павялічыцца на трох. Па поўным кошыце налічана сумы за тэхнічнае абслугоўванне і ацяпленне ўсё 73,2 м² кватэры.

— Калі казаць пра сацыяльную справядлівасць, то бюджэт павінен субсідваць чалавека адзін раз. А калі ў цябе шмат кватэр, то атрымаецца, што дзяржава пры набыцці кожнага новага памяшкання праз субсідаваныя тарыфы на аплату паслуг працягвае дапамагаць, — расказаў Алег ПАСКРОБКА, першы намеснік міністра ЖКГ, які прадставіў новыя формы жыроўкаў. — Як член сумеснага дамаўладання чалавек абавязаны несці расходы па ўтрыманні агульнай маёмасці. Ты можаш прапісаць у адной кватэры і частку метражу аплачваць па зніжаных тарифах, у астатніх кватэрах метры таксама павінны аплачвацца, зыходзячы з параметраў памяшкання.

ЭКАНОМНЫЯ ТАРИФЫ І НЕАФІЦЫЙНЫЯ ЖЫХАРЫ

Жыроўка будзе друкавацца на аркушы фармату А4. На яе адваротным баку змесціцца інфармацыя пра фактычныя затраты ўсяго дома: плошча жылльвых і дапаможных памяшканняў, колькасць зарэгістраваных на доме жыхароў і тых, на каго налічваецца плата за паслугі. Нагадаем, што дзеці да сямі гадоў вывазлены, напрыклад, ад аплаты паслуг за карыстанне ліфтам. Хоць многія таварышчы ўласнікаў такім рашэннем былі незадаволеныя, бо некаторыя шматпакоявыя прасілі пра гэты пачаток не ўкладвацца ў сумы аплаты за карыстанне электраэнергіяй і ліфтам.

Застаюцца ў грамадстве і іншыя пытанні па налічэнні аплаты за паслугі ЖКГ, прынамсі, за вываз смецця ці аплату асяццэння месцаў агульнага карыстання. Учаскоўцы пачалі выяўляць людзей, якія жывуць у кватэры, але не зарэгістраваны ў ёй. А гэтыя неафіцыйныя жыхары і ліфтам карыстаюцца, і смецце пакідаюць, — акрэсліў Алег Паскробка і дадаў:

— Цяперашнія тарыфы аптымальна разлічаны ў рэжыме сур'езнай эканоміі. І многія ўжо адзначаюць, што ўсталяваныя прыборы ўліку, энергазберагальныя лампачкі. Праўда, здараюцца і перагібы. Людзі ўбачылі, што плаціць за святло больш, і пачалі выключыць яго на ноч п'ясудона, нават крыху адкручваюць лампачку ў ліхтары перад уваходам і пад'езд. А міліцыя стала штрафваць ЖКСы за цёмныя месцы перад уваходнымі групамі ў пад'езд. Таму каб менш плаціць, пачалі скарыстоўваць свядомыя і свядомыя. Адзінае, на што немагчыма паўплываць, — пераплата за вялікі метраж. У гэтым выпадку, каб эканоміць, давядзецца мяняць кватэру на меншую.

Ірына СІДАРОК. sidarok@zviazda.by

Будзь у курсе!

НА РАДУНЦУ — ЧАСОВЫЯ МАРШРУТЫ

У сувязі з масавымі наведваннямі могілак у перыяд з 7 па 10 мая дзяржаўнае прадпрыемства «Мінсктранс» традыцыйна арганізуе працу шэрагу часовых гарадскіх аўтобусных маршрутаў.

7-9 мая: №970Э «АС «Паўднёва-Заходняя» — Заходнія могілкі»; №972Э «ДС «Уручча-2» — Каладзішчанскія могілкі»; №973Э «ДС «Захад-3» — Паўночныя могілкі»; №975Э «ДС «Чыжоўка — могілкі «Міханавічы». Таксама будзе павялічана колькасць рухомага саставу на дзюэчных гарадскіх аўтобусных маршрутах: №68 «ДС «Карастаянавай» — Паўночныя могілкі; №94С «АС Аўтазаводская» — Чыжоўскія могілкі; №109 «ДС «Карбышава» — Паўночныя могілкі».

10 мая: №968Э «ДС «Карастаянавай» — Паўночныя могілкі»; №970Э «АС «Паўднёва-Заходняя» — Заходнія могілкі»; №971Э «ДС «Захад-3» — могілкі «Міханавічы»; №972Э «ДС «Уручча-2» — Каладзішчанскія могілкі»; №973Э «ДС «Захад-3» — Паўночныя могілкі»; №974Э «Кульман» — Паўночныя могілкі»; №975Э «ДС «Чыжоўка» — могілкі «Міханавічы»; №976Э «ДС «Дружная» — Паўночныя могілкі»; №977 «1-я вароты — 2-я вароты» (для абслугоўвання Паўночных могілак); №979Э «ДС «Карбышава» — Паўночныя могілкі». Таксама будзе павялічана колькасць рухомага саставу на аўтобусных маршрутах: №31 «ДС «Уручча-2» — Каладзішчанскія могілкі» (з адначасовай аднаўтубуснага маршруту №172Э); №94С «АС «Аўтазаводская» — Чыжоўскія могілкі».

З мэтай мінімізацыі часу праезду да месцаў адпраўлення гарадскіх і прыгарадных аўтобусных маршрутаў, якія забяспечваюць транспартнае абслугоўванне месцаў пахавання, 10 мая ў перыяд з 7.00 да 20.00 будзе залічана павелічэнне колькасці рухомага саставу на аўтобусных маршрутах №№3С, 29, 59, 148С, 921, 941, тралейбусных маршрутах №№2, 22, 25, 46, 92 і трамвайным маршруце №11; арганізацыя работ часовага аўтобуснага маршруту №22Д «ДС «Чыжоўка» — ст.м. Аўтазаводская».

10 мая ў сувязі з закрыццём руху ўсёх відаў транспарту па вуліцы Кульман з-за арганізацыі масавых перавозак пасажыраў да месцаў пахавання рух аўтобуснага маршруту №19 «ДС «Карастаянавай» — Спялянкі» будзе арганізаваны па вуліцах Карастаянавай, Арлоўскай, плошчы Бангалор, вуліцы М.Багдановіча з выкананнем прыняцтва пункта «Пл. Бангалор» у абодвух напрамках.

Аплата за праезд на маршрутах №№22Д, 68, 94С, 109, 977 будзе брацца па гарадскім звычайным тарифе, на маршрутах №№968Э, 970Э, 971Э, 972Э, 973Э, 974Э, 975Э, 976Э, 979Э — па гарадскім экстрэмным тарифе ў прамым і зваротным кірунку пры пасадцы ў аўтобусы ў Мінску.

Сяргей РАСОЛЬКА. rs@zviazda.by

Звыш арэнды

Пракуратар Мінскай вобласці накіравана ў суд кримінальная справа ў дачыненні кіраўніка аднаго з сельгаспрадпрыемстваў Стаўбцоўскага раёна. Ён абвінавачваецца ў вымаганні хабару і крадзяжы маёмасці прадпрыемства.

За прадстаўленне ў арэнду зямлі дырэктар сельгасгаспадарчага вытворчага кааператыва патрабаваў ад кіраўніка фермерскай гаспадаркі грашовыя сродкі ў памеры 50% ад рэалізацыі бульбы.

У момант атрымання «запагаднення» — 20 тыс. долараў — мужчына быў затрыманым супрацоўнікамі міліцыі.

— Установамі і іншымі факты яго злучанай дзейнасці, — паведаміў намеснік начальніка аддзела па барацьбе з карупцыяй і арганізаванай злачыннасцю пракурор Мінскай вобласці Ігар БЫЧКО. — У прыватнасці, за некалькі дзён да арышту ён атрымаў хабару ў памеры 500 долараў ад кіраўніка камерцыйнай структуры за спрыяльнае рашэнне пытання аб аплаце прадпрыемствам раней пастаўленага камбікорму.

Акрамя таго, былы дырэктар неаднаразова даваў указанні падначаленым браць без афармлення на аўтазаправачнай станцыі паліва і перадаваць асабіста яму, тым самым учыняючы крадзж маёмасці прадпрыемства.

Абвінавачаныя заключаны пад варту. Паўторнае атрыманне службовай асабой хабару ў асабліва буйным памеры прадудледжае пазбаўленне волі да 15 гадоў з канфіскацыяй маёмасці.

Тацяна ЛАЗОУСКАЯ. lazovskaya@zviazda.by

Канікулы без праблем

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Кожны з бацькоў мусяць ведаць, дзе знаходзіцца іх дзіця і чым у гэты час займаецца. Таму лепш ужо зараз правесці прафілактычную гутарку і абяраць усё магчымыя сітуацыі. Дома небяспекі ў сябе хаваюць электрычныя прыборы. Трэба як мага далей прыняць інструменты, якія ў неспраўнаваных руках могуць нанесці вельмі моцную траўму.

Асабліва пільнымі мусяць быць жыхары мясцовасцяў, дзе ідуць якія-небудзь будоўлі ці, напрыклад, пракапаныя траншеі дзеля рамонту труб. Малых гэтых аб'ектаў прывабліваюць, але расступамце ім, чаму туды хадзіць нельга. Плёну ў небяспеку хаваюць у сябе закінутыя дамы. Дзеці туды любяць хадзіць гуляць, але ж не ўлічваюць таго, што канструкцыі могуць абваліцца ў любы момант.

І нават у звычайных дварах у шматпавярховых кватэралх хаваюцца небяспекі. Часта дзіцячым пляцоўкі аддзелены ад уваходаў ў пад'езд праездам, запаркаваным аўтамабілямі з абодвух бакоў. Умовы растлумачце малому, як трэба правільна пераходзіць праезную частку — з-за вышніх аўтамабіляў кіроўца рызыкуе заўважыць дзіця вельмі позна.

— Таксама расказваць пра тое, што не варта браць незнаёмыя прадметы, — раці Крысціна Зайцава. — Успамінаюцца выпадкі, які здарыліся ў Бабруйску. Некалкі гадоў таму хлопчыкі знайшлі нейкую банку. Адкрылі яе, а там аказаліся парох. Дзяткі ігнаравалі маляўнічыя паглядзець, які ён загарыцца. Кінулі запалку — і тут жа раздаўся выбух. Дзеці тады атрымалі сур'езныя апекі...

«ЗАЧЭПІНГ» ДЛЯ БЕЛАРУСІ НЕ АКТУАЛЬНЫ

Перамена абстаноўкі для гарадскіх дзяцей, які прыхлялі на тры месяцы ў вёску, вельмі ўражліва. Тут табе і рэчка, і лес, і вялікія прасторы палёў. І гэта стварэе ілюзію разнаўнасці. Якая, аднак, можа скончыцца трагедыяй.

Летас у жніўні драма разыгралася на вадасховішчы палізу вёскі Смолічы. Трохгадовы хлопчык і 16-гадовая дзюччына аддчывалі разам з маці. Малы сядзеў на надзіманым матрацы. І ў нейкі момант парыў ветру аднёс матрац ад берага. Дзючына гэта заўважыла і пачыла ўспад за ім. За трыццаць метраў ад берага яна дагнала брата, але ўтрымала яго не змогла. Імгненне — і абодва апынуліся пад вадой. Маці дапамагчы не змогла — яна не ўме-ла плаваць...

— Нельга выходзіць на вяду на сама-робных плавальных сродках. На вадаёмна дзюці тонучы з-за таго, што яны там прада-стаўлены сама сабе. Да таго ж у хлопчыкаў існуе дух слаборытцтва — напрыклад, хто далей праплые. Але пры гэтым яны не разлічваюць свае сілы. Не ведаючы мяс-цовасці, яны не зважаюць на аслаблівасці плыні, не разлічваюць тое, што ў дне вада-ёма могуць быць глыбокія ямы. Таму леп-ісці адначываць у дазволенай праверанай месцы, дзе абсталяваны пляжы, і толькі пад наглядом дарослых.

Пры дзіцячым адпачынку на сельскай мясцовасці сур'езнай небяспекай для жыцця становіцца наваліца. У горадзе гэтая праблема вырашаецца проста: месцаў, дзе можна перачакаць непагадзі, вельмі шмат: крамы, грамадскі транспарт, фэа. А вось у вёсках бліжэйшая пабудова можа быць і за некалькі кіламетраў. Былі выпадкі, калі электрычныя разрады забівалі дзюцей у палатках.

— Нельга хавацца ад наваліцы пад асобнымі дрэвамі. Лініі электраперадачы таксама могуць прыцягнуць да сябе маланку. А што ж рабіць у полі, дзе ўвогуле няма дзе прыхынуцца? Калі чалавек проста стаіць, то ён з'яўляецца самай высокай кропкай, якая і можа прыцягнуць разрад па аналогіі з адзінокім дрэвам. Таму трэба прыняць позу «эмбрыёна» — прысесяці на куцішкі, абняць рукамі калені і перачакаць дождж. Перад тым на зямлю лепш пад-сіццяць куртку. Удчы ад наваліцы лепш не спрабаваць: прадметы, якія рухаюцца, прыцягваюць да сябе разрад. Мабільны тэлефон лепш выключыць на час непагадзі і нават выцягнуць батарэйку.

У суседняй Расіі сярэд падлеткаў моцна распаўсюдзіўся так званы «зачэпінг». Пад-леткі ў пошуках моцных адчуванняў чапляюцца за цяжкія звонкі і так падарожнічаю на далёкія адлегласці, нягледзячы на рызыку зваліцца пад колы падчас руху.

— На шчасце, у нас гэтая практыка не прыжылася. А вось экстрэмальныя «салфі» (самавыяны з дапамогай мабільнага тэлефона) нашы падлеткі рабіць спрабавалі. Нагадаем хоць бы пра выпадкі ў Пружа-

нах, які здарыўся летас у жніўні. Дзюці-класіка залезла на дах цягніка і атрымала магутнейшы удар токам ад кантактнай сеткі. Мы пасля гэтага выпусцілі відэаролік пра тое, як трэба рабіць салфі беспячэнна. Пры кожнай гутарцы з дзюцямі звяртаем на гэта ўвагу. І больш такіх выпадкаў не будзе.

КАБ НЕ ЗАБЛУКАЦЬ У ЛЕСЕ

Летас у Бярэзінскім раёне ў лесе згубіўся чатырохгадовы хлопчык. Перад тым маці малага сама пайшла ў лес, а сына пакінула разам з 16-гадовай дачкой. Калі маці прыйшла дадому, малага там ужо не было. Дачка расказала, што ён пайшоў гуляць да суседзяў. Маці кінулася ў двор да іх, але і там малы не знайшоўся. Кабета прыгадала, што сын хацеў сустрэць яе на ўзлеску. Жанчына пабегла туды і знайшла там вясёліна сына. Пачала крычаць, але хлопчык не адгукваўся.

...Яго некалькі гадзін шукалі міліцыя-неры, леснікі і мясцовыя жыхары. Толькі а дзясцят гадзіне вечае небарука знайшлі амаль за два кіламетры ад узлеску, на якім ён пакінуў вясёліна. Малы сказаў, што толькі хацеў папасці ягд.

— Таму не трэба пакідаць дзюцей без нагляду, — аналізуе сітуацыю Крысціна Зайцава. — Але з імі усё роўна трэба па-гутарыць і на гэтую тэму. Негацыйную ролю адгрывае псіхалагічны фактар: дзюці бацца, што пасля на іх дома будзе сварыцца за тое, што пайшлі ў лес у адзіночку. Таму малы можа сядзець у лесе гадзінамі, чым, як яго клічуць, але не адгуквацца. Рас-тлумачце яму, што заблукца можа кожны чалавек, дарослы ці дзіця, што не трэба саромецца пазваніць па тэлефоне ў та-кую сітуацыі, калі сігнал ловіцца. І што б ні здарылася, вы абавязкова пачынаеце шукаць яго.

Але што рабіць, калі мабільны тэлефон не працуе і паляны побач няма? Тут толькі застаецца выбірацца самому. Праўда, на сваім шляху пажадана пакідаць зарубкі ці заломкі на дрэвах. Гэтыя знакі дапамогуць пошукавай групе ва знайсці дзюцяў. Людзі, якія шукаюць малаго ў лесе, рухаюцца вельмі павольна, бо шукаюць разнастайныя сляды. Акрамя таго, гэты прасты мета-д дазволіць не збіцца з агульваецца — на падсвядомым узроўні мы карэктуюм крок міжвольна. А вось у лесе арыенціраў та-кіх няма. Таму гэтыя зарубкі дазволіць не апысаць гадзінамі ад-ну і тую ж акружнасць радыўсам у некалькі кіламетраў.

Валер'ян ШКЛЕННІК. schklennik@zviazda.by

КУП «Мінсксанвотранс»
проводит 23.05.2016 по адресу: г. Минск, ул. П. Бровка, 25 в 11.30
АУКЦИОН ПО ПРОДАЖЕ АВТОМОБИЛЕЙ:
1. ВАЗ-2106 г.в. 2006 пробег 186018 км,
2. ГАЗ 31021 г.в. 2006, пробег 252401 км,
3. ДЭУ Ланос г.в. 2008, пробег 132400 км,

Извещение о проведении 22 июня 2016 года открытого аукциона по продаже имущества ИЗАО «Евротрансэнерго»
Предмет аукциона
Лот №1
Незавершенное законсервированное капитальное строение «Нефтепродуктопровод «Гезерош»-Малашевичи» (инвентарный номер 100U/95521. Общая протяженность 961 м. Нефтепродуктопровод состоит из двух ниток и коужа под кабель связи. Протяженность первой нитки на территории Республики Беларусь – 333 м, второй нитки – 318 м. Протяженность коужа под кабель связи – 310 м. Земельного участка не занимает, так как объект расположен под землей.
Лот №2
Герметизирующая резиновая манжета ПМТД 273 – 2 шт.
Лот №3
Кольцо опорно-направляющее ПМТД 273 – 149 шт.

Продавец (собственник) имущества – ИЗАО «Евротрансэнерго», 220007, г. Минск, ул. Володько, д. 18, к. 212-А, телефон (017) 222 03 19.
Организатор аукциона – ИЗАО «Евротрансэнерго», 220007, г. Минск, ул. Володько, д. 18, к. 212-А, телефон (017) 222 03 19.
Условие аукциона – победитель аукциона (покупатель) возмещает организатору аукциона фактические затраты на организацию и проведение результативного аукциона в течение 3 рабочих дней со дня проведения аукциона. Аукцион проводится в соответствии со ст. ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества ИЗАО «Евротрансэнерго», утвержденного организатором аукциона. К участию в аукционе допускаются юридические и физические лица, внесшие задаток и заключившие соглашение с организатором аукциона о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона по соответствующему предмету аукциона, а также участники аукциона или для участия в них явились только одни участники, предмет аукциона продается только одному участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов. Договор купли-продажи между продавцом и победителем аукциона (покупателем) заключается после предъявления копии платежных документов о перечислении суммы возмещения фактических затрат по организации и проведению аукциона и подписывается в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона. Если между продавцом и покупателем (победителем аукциона) или единственным участником аукциона, согласившимся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5% в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и по цене оплаты за предмет аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение 90 (девяноста) банковских дней после заключения договора купли-продажи.
Аукцион проводится 22 июня 2016 года в 10.00 по адресу: г. Минск, ул. Володько, д. 18, к. 212-А.
Принимая участие, а также консультации по вопросам участия в аукционе осуществляется по 21.05.2016 включительно в рабочие дни с 09.00 по 13.00 и с 14.00 по 17.00 по пятницам – до 16.45 по адресу: г. Минск, ул. Володько, д. 18, к. 212-А.
Телефоны для справок: (017) 222 03 19 (ИЗАО «Евротрансэнерго»).

Працяг тэмы

ЗВЯЗДА

УСЯ ЯЗНА НЕЗРАЗУМЕЛА

Жыхары 5-ці двухпаварховікаў у Магілёве будуць аспрэчваць статус сваіх дамоў у судзе

Рэдакцыя атрымала адказ Міністэрства ЖКГ на чарговы матэрыял након канфліктнай сітуацыі паміж жыхарамі дамоў №№28, 29, 30 па вуліцы Заслонова, №№4, 6 па вуліцы Будаўніцкай у Магілёве і Бутдэтрастам №12 «Спрычынны метры» (22 сакавіка). Нагадаем, што гэтыя дамы зарэгістраваны ў Агенцтве па дзяржаўнай рэгістрацыі і зямельным кадастры як інтэрнаты, якімі Бутдэтраст №12 валодае на праве бязплатнага карыстання. Але ёсць факты, якія пацвярджаюць, што ў савецкі час людзям там прадастаўлялі жыллё, пасля чаго здымалі з чэргова на кватэры.

Бутдэтраст на працягу апошняга года звяртаецца ў суд з намерам выселіць жыхароў, якія не маюць дацвянення да прадпрыемства. Іскі падаюцца на кожную сям'ю асобна і ёсць прыклады, калі прываецца рашэнне не на карысць ісца. Сяргей, прозвішча якога мы па яго просьбе тут не прыводзім, выйграў раённы і абласны суды. Яго бацька ў свой час атрымаў ордар на метры ў доме па вуліцы Будаўніцкай, 4. Цяпер там прапісаны Сяргей і яго сям'я.

Мы ўжо папедымлялі, што высветліць сітуацыю дапаможа вызначэнне статусу дамоў. Паколькі на пабудовы 1952-1954 гадоў не захаваліся архіўныя дакументы, якія пацвердзілі б, што калісьці там давалі кватэры, выйсеце адно: аднавіць гісторыю це-

раз суд. Хто павінен быць адказчыкам? У лісце з Міністэрства ЖКГ ад 12 красавіка за подпісам намесніка міністра Генадзя ТРУБІЛІ гаворыцца: «У сілу нарматыўных падпісанняў артыкула 210 Грамадзянскага кодэкса РБ правы валодання, карыстання і распараджання сваёй маёмасцю належаць уласніку. Ён можа па сваім меркаванні здзейсніць у адноснах да яе любыя дзеянні, якія не супярэчаць заканадаўству. Уласнікам спрэчнай нерухомай маёмасці з'яўляецца Магілёўскі аэблывканкам».

Па словах правабаронцы Барыса Бухеля, які дапамагае жыхарам дабіцца праўды, па кожнаму з п'яці дамоў падрыхтаваны асобны іскі. Яны будуць пададзены ў першай палове мая. Калектыўную скаргу на дзеянні службовых асоб раённы суд адхіліў, матывуючы тым, што пытанні павінны разглядацца ў ісковым парадку па кожным доме. У якасці адказчыкаў жыхары называюць Магілёўскі аэблывканкам, Агенцтва па дзяржрэгістрацыі і зямельным кадастры і Бутдэтраст №12, паколькі яго інтарэсы таксама закранаюцца. Паралельна жыхары збіраюцца падаць заяву ў Следчы камітэт па Магілёўскай вобласці з мэтай прыцягнуць да крымінальнай адказнасці асоб, якія мелі дацвяненне да фактаў падмены або незаконнай канфіскацыі прававызначальных дакументаў на гэтыя дамы. «Звязда» працягвае сачыць за развіццём падзей.

А не шкодзь!

ПАТРАПІЛІ Ў СВАЕ Ж «СЕТКІ»

Дзяржінспектары правялі серыю райдаў на рынках сталіцы і буйных гарадоў, падчас якіх затрымалі восем нелегальных гандляроў сеткамі. Па некаторых фактах суды ўжо агучылі свае рашэнні.

Так, індывідуальным прадпрыемствам з Гродна і Баранавіч прызначаны штрафы ў памеры па 100 базавых велічын (21 мільён рублёў), прадаўцаў з Гомеля — 50 базавых велічын (10,5 мільёна рублёў). Фізіасобам, якія гандлявалі сеткамі і сеткавымі прыладамі на ранку «Жановічы» ў Мінску, даўдзецца выплаціць штрафы ў памеры па 20 базавых велічын (4,2 мільёна рублёў). Уся незаконная прадукцыя канфіскаваная.

Усяго, як паведамілі ў Дзяржінспекцыі аховы жылляўнага і расліннага свету, падчас равадзінных райдаў было канфіскавана 368 сетак агульнай даўжынёй каля 19 кіламетраў і 333 іншыя сеткавыя прылады і з'яўляліся.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Налі ЗІГУЛЯ. ziyulya@zviazda.by

РЭСПУБЛІКАНСКІ СПІС ЭКСТРЭМІСЦІКХ МАТЭРЫЯЛАЎ

Table with 3 columns: Вид информации, Наименование, автор, вытворца, Наименование суда, які вынес рашэнне, і дата ўваходжання ў сілу рашэння суда.

Table with 3 columns: Вид информации, Наименование, автор, вытворца, Наименование суда, які вынес рашэнне, і дата ўваходжання ў сілу рашэння суда.

РУП «ЖИЛКОММУНТЕХНИКА» ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ АУКЦИОННЫХ ТОРГОВ ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА ОАО «ТРАНСБУГ»

Table with 4 columns: Номер лота, Предмет торгов, Начальная цена с НДС, Размер задатка, без НДС, без руб.

РУП «Институт недвижимости и оценки» извещает о проведении открытого аукциона по продаже имущества РУП «Жилкоммунтехника»

Table with 4 columns: Лот №, Предмет торгов, Начальная цена с НДС, без руб., Размер задатка, без руб.

Условия
Победитель аукциона либо в случае, если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в аукционе подано только одним участником и он согласен приобрести Объект (Объекты) по начальной цене, увеличенной на 5% (пять процентов) — Претендент на покупку, должен заключить с Продавцом договор купли-продажи Объекта (Объектов) в течение 10 (десяти) банковских дней с момента подписания протокола о результатах аукциона.

Продавец: Научно-производственное республиканское унитарное предприятие «Жилкоммунтехника», тел. (017) 204 71 51.
Порядок оформления участия в аукционе содержится на сайте Организатора аукциона Inbo.
Аукцион состоится 07.06.2016 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, 3 этаж, каб. 4. Шаг аукциона — 5%.

Филиал «Центр «Белтехинвентаризация» г. Гомель, ул. Гагарина, 46, оф. 2

Извещает о проведении повторного торгов аукциона по продаже изытого имущества, который состоится 19 мая 2016 г. в 11.00 по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 46, оф. 2. Table with 4 columns: № лота, Наименование объекта, Краткая характеристика объекта, Начальная цена продажи лота, без руб., Сумма задатка, без руб.

Извещение о проведении повторного открытого аукциона по продаже имущества ОАО «Гроднооптторг»

Предмет аукциона № 1, в состав которого входят: Задание административное со складами (2275,6 кв. м.), инвентарный номер 400/С-28837 (54). Электронные сети (687 м.л.). Котел опотительный на твердом топливе (2009 г. ввода).
Предмет аукциона № 2, в состав которого входят: Система ГС (2009 г. ввода). Защитные ролиеты (2009 г.). Водопроводная сеть (1974 г.). Ограждение, ворота (315,7).
Место нахождения предмета аукциона: г. Гродно, ул. Карского, 33.

Извещение о проведении повторного открытого аукциона по продаже имущества ОАО «Гроднооптторг»

Задаток вносится в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе, по предмету аукциона, на который регистрируется заявитель, на р/с № 301127410101 Региональная Дирекция № 400 ОАО «БПС-Сбербанк» г. Гродно, БИК 369, получатель — ОАО «Гроднооптторг», УНП 50013881.
К участию в аукционе допускаются юридические и физические лица, индивидуальные предприниматели, заключившие соглашение с организатором аукциона о правах и обязанностях сторон при проведении аукциона, внесшие задаток и предоставившие организатору аукциона заявление на участие в аукционе с приложением следующих документов: заверенного банком документа, подтверждающего внесение суммы задатка на текущий (расчетный) банковский счет, указанный в извещении о проведении аукциона, для индивидуального предпринимателя — копии свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя (без нотариального засвидетельствования); для юридического лица — доверенности, выданной представителем юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководителем), а также копии свидетельства о государственной регистрации юридического лица (без нотариального засвидетельствования); для иностранного юридического лица, иностранной организации, не являющейся юридическим лицом, созданной в соответствии с законодательством иностранного государства и его административно-территориальными единицами в лице уполномоченных органов, международной организации — легализованных в установленном порядке копий учредительных документов, выписки из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в торгах) либо иного эквивалентного доказательства статуса юридического лица в соответствии с законодательством страны происхождения, документа о финансовой состоятельности, выданного обслуживающим банком (без нотариального засвидетельствования); для представителя гражданина Республики Беларусь, в том числе индивидуального предпринимателя, — доверенности, оформленной в соответствии с законодательством.

АТАКА НА МАРГАРЫН

КАЛІ НА ПЕРШЫ ПЛАН ВЫХОДЗІЦЬ ЯКАСЦЬ...

КАРЦІНКА з жыцця: малое надрываецца ў магазіне каля чыспаў: «Купі-і-і...!», і мама закідае ў цяжку некалькі ўпаковок, але дзіця не спакойваецца: «Дай зараз!» Жанчына спакойна кажа: «Спачатку ты павячэраеш, а на дэсерт атрымаеш...» Тут не ў саміх чыспах справа — таксама прадукт. А вось «харчовае палітыка» ў сям'і скандаліста — мякка кажучы, вымушае жадаць лепшага. Словам, працягнем тэму таго, як і што ёсць. Будзем разбірацца з дапамогай намесніка генеральнага дырэктара Навукова-практычнага цэнтру па харчаванні НАН Беларусі Алены МАРГУНОВАЙ, начальніка Рэспубліканскага кантрольна-выпрабавальнага комплексу па бяспецы і якасці прадуктаў харчавання Ірыны ПАЧЫЦКАЙ і вядучага навуковага супрацоўніка Навукова-практычнага цэнтру гігіены, кандыдата медыцынскіх навук, дацэнта Васіля ЦЫГАНКОВА.

ЗАГАДКА ЭТЫКЕТКІ

— Калі казаць пра харчовую прадукцыю, прадстаўленую ў айчынай гандлёвай сетцы, — хто і што робіць яе беспячэйнай для спажываўца?

Алена МАРГУНОВА: — Сёння мы дабіліся поўнай бяспекі прадуктаў, і на першы план выходзіць якасць, а гэта — адкладжаны кантроль на ўсім тэхналагічным ланцугу вытворчасці. Каб дабіцца экалагічна беспячэйнай прадукцыі для дзяцей, вучоныя распрацавалі цягам пяці гадоў каля 350 яе найменняў. Дзіцячая прадукцыя збалансаваная па колькасці неабходных вітамінаў, мікранутрыентаў, спрыяе ўмацаванню імуннай сістэмы, росту і развіццю. Распрацоўваецца функцыянальная, прафілактычная і аздараўленчая харчаванне для дарослых. За пяць гадоў з'явілася 295 найменняў малочнай прадукцыі, звыш 100 найменняў мясных вырабаў, 1100 — пладаагароднічнай прадукцыі, 124 — масла-тлущавай, каля 1000 — кандытарскіх вырабаў. Усё гэта адносіцца да катэгорыі экалагічна беспячэйных прадуктаў, з нізкай колькасцю солі, цукру, трансізамераў тлустых кіслот і харчовых дабавак штучнага паходжання, без ГМА. Тут улічаны ўсе еўрапейскія нормы і патрабаванні. Распрацаваная на базе цэнтру Канцэпцыя дзяржаўнай палітыкі ў галіне здаровага харчавання насельніцтва Рэспублікі Беларусь на 2016–2020 гады прадугледжвае забеспячэнне розных груп насельніцтва здаровым харчаваннем з улікам традыцый і эканамічнага складніка. Падрыхтаваны ў межах дакумента і праект Закона «Аб дзіцячым харчаванні», асабліва ўвага ў якім удзяляецца стварэнню ўзбагачаных прафілактычных прадуктаў і арганізацыі сацыяльнай рэкламы здаровага харчавання.

Ірына ПАЧЫЦКАЯ: — Наша ўстанова адсочвае паказчыкі якасці і бяспекі харчовай сыравіны і прадуктаў, як айчынных, так і завезеных. Праводзяцца выпрабаванні практычна ўсіх груп харчавання (мясной, малочнай, кандытарскай, вінаробнай і г.д.) па шэрагу паказчыкаў: арганалептычныя,

фізіка-хімічныя, мікробіялагічныя, на таксічныя элементы, пестыцыды, мікатаксыны, на наяўнасць ГМА, радыёнуклідны (цэзій, стронцый). Сёлетая правярана вялікая колькасць прадуктаў харчавання, у тым ліку дзіцячых, і дзесяці толькі 2 працэнты не адпавядала нормам — галоўным чынам, па харчовай каштоўнасці, мікранутрыентах.

«Можна браць малако любой тлустасці, але сачыце за колькасцю, улічвайце, што гэта харчовы прадукт, а не вада! Шклянка малака — гэта прыём ежы, а не наталенне смагі!»

— Ці трапляецца на нашым рынку фальсіфікаваная прадукцыя? Ірына ПАЧЫЦКАЯ: — Мы праводзілі маніторынг прадуктаў харчавання, прадстаўленых на нашым рынку, — імпартных і айчынных, і ў першую чаргу дзіцячых. Па паказчыках бяспекі ўсё адпавядала норме, праблема была з неадпаведнасцю маркіровак. Так, на этыкетцы магла

быць заяўлена адна колькасць вітаміну С і мікраэлементаў, а ў наяўнасці стоткі не было. Неадпаведнасць выяўлялася амаль у палове як айчынай, так і замежнай прадукцыі. А гэта — недастатковае інфармаванне спажываўца. На этыкетцы павінна быць напісана тое, што ўваходзіць у склад. З іншага боку, ні ў адным нарматыўным дакуменце такая адпаведнасць не нарміруецца.

Васіль ЦЫГАНКОВ: — Так адбываецца не таму, што вытворцы спецыяльна не дакладваюць вітаміны ці мікраэлементаў. Трэба разумець, што для разліку выкарыстоўваюцца табліцы састарэлыя, яшчэ саветскіх часоў. У моркве, сабранай шмат гадоў таму, сапраўды было больш бэта-караціну. Акрамя таго, колькасць таго ж вітаміну вытворца вызначае не ў канчатковым прадукце, а па ўкладанні. Праблема — у недасканаласці метадаў кантролю вытворчых лабораторыяў.

Алена МАРГУНОВА: — На жаль, пакуль не створаны новыя нацыянальныя табліцы. Каб укладнічы звесткі па ўсіх фізіка-хімічных паказчыках для жывёльнай і расліннай сыравіны, трэба правесці велізарную работу. Наш цэнтр спрабуе заняцца гэтым пытаннем, таму аднойчы мы атрымаем новы сістэмны падыход.

КОЛЬКІ МЯСА Ў КАЎБАСЕ?

— Здаецца, з бяспекай у нас справы лепш, чым з якасцю...

Васіль ЦЫГАНКОВ: — Прызнацца, у мяне ёсць асабістыя пытанні да рынку нашых харчовых тавараў. Мы бачым, што прылаўкі запойныя, але чым менавіта яны запойныя? Абсалютная большасць каўбас, якія мы бачым у любой краме, будзе змяшчаць глутамат натрыю. Гэта не страшнае рэчыва, і, тым не менш, я лічу, што каўбаса павінна складацца

Алена МАРГУНОВА.

Ірына ПАЧЫЦКАЯ.

Васіль ЦЫГАНКОВ.

з мяса, шпіку, солі, спецый, але мы ўвучым на этыкетцы вялікую колькасць харчовых дабавак. Яны бяспечныя, але сам факт — навошта спажываць стоткі дабавак у адным прадукце? А калі яны там ёсць, то і не варта называць гэта каўбасой. Можна быць, каўбасным прадуктам?.. Калі ўзяць хлеббабулячыя вырабы, то цівя на іх з'яўляецца яшчэ да таго, як скончыўся тэрмін прыдатнасці. Батон сыплецца як парашок, а палглядзіш на этыкетку — там і фасфаты, і трыгліцэрыды... А хлеб — гэта ж мука, вада, соль і дрожджы! Хто жыве ў саветскія часы, той памятае батоны за 13 і 15 капеек — іх было два віды, але ж гэта была якасць! Не буду агульна крытыкаваць усю нашу хлеббабулячую прадукцыю, ёсць дастатковае колькасць выдатных вырабаў, але пытанне якасці застаецца актуальным. Варта сказаць і пра маргарын — тыповы транслучны, які павышае рызыка развіцця атэрскарозу, а ў нас амаль уся кандытарская прадукцыя і паўфабрыкаты зроблены менавіта на гэтым тлущы. У ЗША ў 2018 годзе маргарын наогул не будзе выкарыстоўвацца ў кандытарскай і хлебалажнай прамысловасці. Там ідуць да гэтага з мінулага года.

Алена МАРГУНОВА: — Будуць змяняць на пальмавы алей...

Васіль ЦЫГАНКОВ: — Магчыма. Усё ж такі гэта натуральны прадукт. Іншая рэч, у нас пакуль няма метады, каб адрозніць тэхнічны пальмавы алей ад харчовага... Але змяняць маргарын неабходна, і такой замянай можа быць любы экатычны для нас алей, калі будзе пацверджана яго бяспекнасць. У мінулым стагоддзі маргарын прадставіў выдатную магчымасць накарміць людзей. Але пытанне насычэння рынку — гэта учарашні дзень. Вытворцаў трэба арыентаваць на тое, каб прадукт быў больш карысным. Іначым мы пасля значна даражэй залпаім за лячэнне спажываўцаў у выніку прадуктаў... Кантроль у нас дастатковы, і празмерны яго рабіць не трэба, а вось нашы вытворцы павінны заняць больш актыўную пазіцыю ў выпуску новых і сапраўды карысных харчовых прадуктаў.

Алена МАРГУНОВА: — Сёння якасць прадукцыі не прапісана ні ў адным дакуменце. Размова ідзе толькі пра бяспеку, і да яе прад'яўляюцца патрабаванні, а якасць — гэта канкурэнтаздольнасць вытворцаў. Тым не менш нашы новыя рэцэптуры прадугледжваюць, як я ўжо гаварыла, змяшэнне солі, цукру, транслучнага і гэтых новых рэцэптураў паступова ўкараняюцца. Наша задача — прапанаваць вытворцам, а вырашаць ім.

ЛЕПШ НЕДАСАЛІЦЬ

— Адным словам, чытайце этыкеткі і рабіце правільны выбар...

Васіль ЦЫГАНКОВ: — Менавіта так, хоць і з маркіроўкай ёсць праблема. У шэрагу выпадкаў тлустасць ўбачыць можна толькі і лупай. А паводле стандарту, я павінен прачытаць этыкетку без напружання. Алена МАРГУНОВА: — Тут дзейнічае рэгламент па маркіроўцы, агульны для краін ЕАЭС. Цяпер адзін з бакоў прапануе змяніць — каб можна было прачытаць на адлегласці 25-30 см ад вачэй. Але гэта нерэальна...

«Маргарын — тыповы транслучч, які павышае рызыка развіцця атэрскарозу, а ў нас амаль уся кандытарская прадукцыя і паўфабрыкаты зроблены менавіта на гэтым тлущы».

— Маркіраваць вялікімі літарамі, каб можна было пачытаць, 13 або 15 там дабавак?

Васіль ЦЫГАНКОВ: — Усё ж такі адназначна шкодных прадуктаў у нас няма. Існуе толькі адзін небяспечны прадукт, абсалютная атрута для пачані — гаралка... Самае важнае, каб у нашым рыцёўні былі разнастайныя харчовыя прадукты. Нічога добрага не будзе ў тым, калі вы будзеце ёсць толькі чорную ікру. Трэба мець на ўвазе, што морква з Лагойскага раёна змяшчае адну колькасць бэта-караціну, а з Віцебшчыны — іншую. Калі мы чагосьці не дбаем у адным прадукце, то возьмем з іншага. Таму ёсць усё, а

самае важнае — гародніну і садавіну, 500 г у дзень.

— Разнастайнасць не выратуе амаль лішчу цукру і солі, якія ёсць адлы і любым прадукце...

Васіль ЦЫГАНКОВ: — Вытворца — самастойная юрыдычная асоба, якой ніхто не мае права дыктаваць, колькі солі класці. Наогул, тэхналогія патрабуе выкарыстання солі, і цукру. Немагчыма вырабіць каўбасу без солі, а кісель без цукру.

Ірына ПАЧЫЦКАЯ: — Так, цукар і соль схаваныя фактычна ва ўсіх гатовых прадуктах. Але можна пярэць пытанне іншым чынам. Акцэнт трэба рабіць не на каўбасе, у якую вытворца ўсё роўна будзе штосьці дадаваць, а на тым, каб купіць мяса і адварыць яго самому хоць бы і наогул без солі.

Васіль ЦЫГАНКОВ: — Соль і цукар кожны чалавек павінен абмяжоваць сам. Не досольвайце самі хатнюю ежу. Норма солі для дарослага — не больш за 5 г у суткі. Калі чалавек гэтага не разумее, то нават калі мы выпусцім усе прадукты без солі, ён усё роўна будзе досольваць. Дарэчы, людзі дзеляцца на генетычна адчувальных і не адчувальных да солі. У межах эксперымента выяўлялі тых, хто ў месцах грамадскага харчавання досольваў стравы, абследавалі іх і высветлілі, што ва ўсіх — нізкая сальвая адчувальнасць і... павышаны артэрыяльны ціск!

ЗВЯРТАЙЦЕ ЎВАГУ НА КАЛАРЫЙНАСЦЬ

— Даволі шмат момантаў, на якія трэба звяртаць увагу ў харчовай краме...

Васіль ЦЫГАНКОВ: — Звяртайце увагу найперш на каларыйнасць прадукту. Ва ўсім свеце атлусценне стала эпідэміяй, і з гэтым звязаны многія іншыя захворванні. Мы мала рухаемся, а ежу спажываем такой каларыйнасцю, што хвіліка б селіну, занятым цяжкай фізічнай працай. Другі важны момант для спажываўца — колькі ў прадукце солі і цукру, трэці — каб ён змяшчаў хоць якія вітаміны і хоць у якой колькасці. Асабіста я ніколі не бяру прадукты на маргарыне, не бяру

і ўсё вэнджанае, а што да каўбас, то гатую іх сам, праўда, не вельмі часта. Прыгадайце, што елі ў нас нядаўна на вёсцы — яйкі, малако, тварог, масла... Дарэчы, амерыканскія даследчыкі нарэшце вярнулі давер да масла. Дзеянне болей, сталым меней, але у рацыёне яно быць павінна. Наогул, не рэкамендуецца ўвесь час ужываць абястлужаныя малочныя прадукты. Можна браць малако любой тлустасці, але сачыце за колькасцю, улічвайце, што гэта харчовы прадукт, а не вада! Шклянка малака — гэта прыём ежы, а не наталенне смагі!

Ірына ПАЧЫЦКАЯ: — Прадукцыя без дабавак, выпушчаная адпаведна ДАСТу, ёсць у нашай краіне. Але гэта невялікія партыі, такая прадукцыя мае малыя тэрміны прыдатнасці, дарага каштуе, мала запатрабаваная. На жаль, у большасці сваёй беларусы па-ранейшаму імкнучыся набываць тое, што танней, і ніякай увагі не звяртаюць ні на якія дабаўкі.

Васіль ЦЫГАНКОВ: — Гандлюваць гадна прадаваць тое, што мае больш тэрмін захоўвання. Дарэчы, яшчэ крыху — і нанатэхналогія дазволіць выкарыстоўваць такую ўпакоўку, якая будзе забяспечваць і стэрільнасць, і якасць, і г.д.

Алена МАРГУНОВА: — Працяглыя тэрміны захоўвання і сёння не трэба разглядаць як нейкае зло: сучасная ўпакоўка выдатна спраўляецца з такой задачай. Варта яшчэ дадаць, што ў нас цяпер няма прадуктаў са знака «Натуральны прадукт». Прысваеннем гэтага знака займаецца камісія па экспертызе пры Дзяржстандарце. Як член гэтай камісіі, магу засведчыць, што ў нас расце колькасць вытворцаў, якія падаюць дакументы на атрыманне знака. Асабліва для мяса-малочнай прадукцыі, напояў, пітнот і мінеральнай вады. «Натуральны прадукт» — гэта прадукт прэміум-класа. Дарэчы, прынятая ў нас і Канцэпцыя арганічнай вытворчасці. Спадзяёмся, хутка з'явіцца і такая прадукцыя.

Васіль ЦЫГАНКОВ: — Для арганікі, праўда, трэба, каб гадую семдзесяць зямля не эксплуатавалася. З арганічнага поля мы зборам вельмі мала. Арганічныя прадукты дарагія, а значыць, даступныя толькі забяспечаным людзям, а трэба імкнуцца, каб большасць папуляцыі атрымлівала доступ да нармальнай прадукцыі.

Ірына ПАЧЫЦКАЯ: — Па праўдзе, арганічная прадукцыя, вырашаная без апрацоўкі, назапашвае з глебы менш карысных рэчываў. Там няма пестыцыдаў, але ёсць небяспека развіцця плесневых грыбкоў і назапашвання мікатаксінаў.

Васіль ЦЫГАНКОВ: — Калі гаварыць пра ГМА, то такая прадукцыя трапляе на прылавак у абсалютна малой колькасці. Пастаўшчыкі ведаюць, што ў нас самая нізкая дапушчальная норма па ГМА і што прадаць прадукт з такой маркіроўкай можна толькі па значна ніжэйшым кошыце, што не выгадна.

Візіт да афтальмолага

ІЗНОЎ УБАЧЫЦЬ СВЕТ

Больш як у паловы беларусаў ва ўзросце пасля 60-ці ёсць катаракта — захворванне, звязанае з памутненнем хрусталька вока, што абумоўлівае расстройства зроку рознай ступені, амаль да поўнай яго страты.

— Для дыягностыкі патрабуецца вызначыць вастрыню зроку, поле зроку, паметраць унутрывочны ціск, выконваюць таксама ультрагукавыя і электрафізіялагічныя даследаванні сетчаткі і зрокавага нерва, — тлумачыць урач-афтальмолаг 11-й гарадской паліклінікі г. Мінска Галіна МІХНЕВІЧ. — З дапамогай спецыяльнай лямпы вызначаецца ступень спеласці і памутнення хрусталька. Можна спатрэбіцца і дадатковае абследаванне, якое выяўляе іншыя верагодныя парушэнні зроку — глаўкому або адсленне сетчаткі.

У аднаго з дзесяці тысяч нованароджаных сустракаецца прыроджана катаракта. І прычынай можа быць унутрывобраннае інфіраванне плода, ужыванне цяжарнай алкаголю, тытуню, наркатыкаў, некаторыя спадчыныя захворванні.

У набытай катаракты шмат сваіх прычын:

- ✓ узроставыя змяненні ў хрустальку;
- ✓ неспрыяльнае ўздзеянне (высокая і нізкая тэмпература, агрэсіўныя газы і вадаксы, таксіны, лекі, іанізуючае выпраменьванне, электрамагнітныя хвалі і г.д.);
- ✓ траўмы вачэй;
- ✓ захворванні (напрыклад, цукровы дыябет, артэрыяльная гіпертензія, рэўматоідны артрыт);
- ✓ працяглае ужыванне гарманальных прэпаратаў;
- ✓ генетычная схільнасць.

Большую частку складаюць катаракты, звязаныя з узростам — старэчыя. Аднак у апошнія гады не толькі ў Мінску, але і па краіне назіраецца амаладжэнне гэтага захворван-

ня. Насцярожыць павінна дваенне прадметаў, расплывістасць выявы, з'яўленне мурашкоў, плямаў перад вачыма, жоўтае адценне выявы, цяжкасці падчас чытання (парушэнне кантрасту паміж літарамі і агульным фонам). Пачатковая стадыя можа цягнуцца ад 1-3 да 10-15 гадоў. Пры спелай катаракце зрок моцна пагаршаецца.

Прымяненне вочных кропель (кансерватыўны спосаб лячэння) можа папярэдыць хуткае памутненне хрусталька ў самым пачатку захворвання. Аднак адзіным эфектыўным метадам вылячэння застаецца хірургічнае ўмяшанне — выдаленне памутнелага хрусталька і яго замена на штучную лінзу. Доўгі час практыкавалася выдаленне рэчыва хрусталька, у той час як капсула хрусталька заставалася непашкоджанай. Аднак у апошнія гады залаты стандартам лячэння стала выдаленне хрусталька шляхам яго драбнення ультрагукам (факаэмальсіфікацыя). Для такога ўмяшання не патрабуецца чакаць поўнага высыявання катаракты, яго можна выконваць у самым пачатку захворвання, у любым узросце.

Паказаннем для выдалення катаракты з'яўляецца зніжэнне вастрыню зроку, якое прыводзіць да абмежавання працаздольнасці, дыскамфорту ў звычайным жыцці, а не ступень яе высыявання.

Усе аперацыі выконваюцца ў дзяржаўных клініках высокакваліфікаванымі хірургамі, на ўскладненне абсталяванні. Пасляоперацыйны ўскладненні ўзнікаюць вельмі рэдка і звычайна не ўяўляюць сур'ёзнай пагрозы. Нярэдка сляпы да выдалення катаракты чалавек адразу пасля хірургічнага ўмяшання пачынае зноў бачыць.

Каб адцягнуць час захворвання, запавольваць яго развіццё, неабходна вёсці здарова лад жыцця: адмовіцца ад шкодных звычак, кінуць лішнюю вагу, ужываць дастатковую колькасць садавіны і гародніны, насіць сонцаахоўныя акуллары, вытрымліваць меры бяспекі на вытворчасці і ў быцц.

Сучасны падыход

НАВОШТА ДЗЯЎЧАТАМ ФАЛАТЫ?

Усе жанчыны, якія плануюць цяжарнасць або здольныя зацяжараць, павінны штодня прымаць дабаўкі фоліевай кіслаты ў дозе 400-800 мкг

Прыём дабавак фалатаў варта пачынаць за некалькі месяцаў да зачачы і працягваць першыя 2-3 месяцы цяжарнасці. Новым і эфектыўным падыходам, які забяспечвае жанчынам рэпрадуктыўнага ўзросту своечасовы прыём фалатаў да зачачы, з'яўляецца прыём аральных кантрацэптываў з метафалінам.

Спецыялісты ўстанавілі, што амаль у 90 працэнтаў жанчын дзетароднага ўзросту колькасць фалатаў у эрытрацытах недастаткова. Пры гэтым жанчыны, які правіла, і не здагадваюцца аб неабходнасці прыёму гэтых вітамінаў. Дзве трэці жанчын, якія ўжо маюць дзяцей, прызнаваліся, што не кансультаваліся са спецыялістам перад цяжарнасцю. Даследаванні сцвярджаюць, што вялікая колькасць цяжарнасцяў — незапланаваныя, а значыць, і размовы аб ужыванні фалатаў ісці не маглі.

Наогул фалаты — гэта жыццёва важныя вітаміны групы В. Іх рэгулярны прыём напярэдні зачачы і ў першыя тыдні цяжарнасці на 70 працэнтаў зніжае рызыка з'яўлення дэфектаў нервовай трубкай плода, аднаго з самых распаўсюджаных прыроджаных паракі развіцця. Таксама нармальны

ўзровень фалатаў у крыві змяняе верагоднасць узнікнення ўскладненняў цяжарнасці (анемія, павышанага ціску і ацёчнасці, невыношвання, заўчасных родаў, недастатковасці плацэнты і яе адслення).

Фалаты ў арганізме не сінтэзуюцца. Крыніцай натуральных вітамінаў групы В з'яўляюцца зялёныя, печаны, цытрусавыя, харчовыя дрожджы, яйкі, тварог, хлеб. Аднак нават калі ўжываць гэтыя прадукты рэгулярна і ў вялікай колькасці, узровень фалатаў у крыві ўсё роўна можа быць недастатковым — вітамін разбураецца пры цеплавой апрацоўцы або ў працэсе працяглага захоўвання таго ж зялёнага. Таму ўрачы і рэкамендуюць жанчынам рыхтавацца да зачачы — дадаткова прымаць фоліевую кіслату.

Аднак многія прпускуаюць прыём вітамінаў — толькі кожная другая будучая маці (56 працэнтаў апытаных) прымае фоліевую кіслату пастаянна. Акрамя таго, назваць фоліевую кіслату раўназначнай замянай натуральным фалатам нельга. Для таго, каб аказаць патрэбны эфект, вітамін павінен прайсці працэс ферментацыі ў страўнікава-кішачным тракце, а ў некаторых ён парушаецца. Значна лепш успрымаецца арганізмам метафалін, які ўвайшоў у склад аральных кантрацэптываў новага пакалення. Метафалін для ажыццяўлення сваёй ролі не мае патрэбы ў пераўтварэннях, а пачынае дзей-

нічаць адразу. Так, кожная з 28 таблетаў упакоўкі новага аральнага кантрацэптыва змяшчае 450 мкг метафаліну, што раўназначна 400 мкг фоліевай кіслаты, сутачнай дозе вітаміну.

— Штогод у краіне выяўляецца каля 2,5 тысячы паракі развіцця плода, а некаторыя з гэтых выпадкаў можна было папярэдыць, — кажа загадчыца кафедры акушэрства і гінекалогіі Беларускага дзяржаўнага медыцынскага ўніверсітэта, доктар медыцынскіх навук, прафесар Людміла МАЖЭЙКА. — Закладка пачатковых элементаў нервовай сістэмы дзіцяці адбываецца дзесьці на 25-ты дзень пасля зачачы, калі жанчына яшчэ нават не здагадваецца аб цяжарнасці. Да будучага зачачы, безумоўна, трэба рыхтавацца — ужываць фоліевую кіслату мінімум тры, а лепей 5-6 месяцаў...

«Кантрацэптыў з метафалінам не аказвае ніякага адмоўнага эфекту, наадварот, жанчына атрымлівае і паўнацэнную гарманальную кантрацэпцыю, і фоліевую кіслату, — дадае вядучы навуковы супрацоўнік аддзялення гінекалагічнай эндарыналогіі і перынаталогіі імя У. І. Кулакова Міністэрства аховы здароўя Расійскай Федэрацыі, доктар медыцынскіх навук Святлана ЮРЭНЕВА. — Як толькі жанчы-

на вырашыць зацяжараць, яна будзе ўжо забяспечана дастатковым узроўнем вітамінаў. Гэта будзе прафілактыкай узнікнення паракі і шэрагу ускладненняў. Нядаўна змяжыцца даследаванні таксама паказалі, што сярод тых, хто ужываў фалаты, у два разы радзей сустракаліся яшчэ і паракі сардэчна-сасудзістай сістэмы, а ў тых, хто не прымаў, часцей нарадзіліся дзеці з эмацыянальнай няўстойлівасцю».

Спраба насычэння фалатамі прадуктаў харчавання ў некаторых краінах не спрацавала і належнай ступені, таму што не ўсе жанчыны рэгулярна ужывалі ўзбагачаную мuku. Так і нарадзілася больш трагичная стратэгія. Было вырашана звярнуць увагу на жанчын рэпрадуктыўнага ўзросту, якія ў любы момант могуць прыпыніць кантрацэпцыю і спланаваць здаровае цяжарнасць.

— У бялагічнай ролі жанчыны нічога не змянілася — яна павінна нараджаць першае дзіця да 25 гадоў, карміць грудзімі цягам мінімум года, — дапаўняе Святлана Юрэнева. — Аднак у рэальным жыцці так не адбываецца. Узрост першых родаў пасунуўся бліжэй да 28 гадоў, а таму важна да гэтага ўзросту яшчэ захаваць сваё рэпрадуктыўнае здароўе.

Матэрыялы падрыхтавала Святлана БАРЫСЕНКА. protas@zvazda.by

Подыум

ЗАГАРНУЦА Ё РУЧНІК

ЯК ПРЫДАЦЬ ПАЎСЯДЗЁННАМУ АДЗЕННЮ НАЦЫЯНАЛЬНЫ КАЛАРЫТ

Нядаўна вядомая беларуская трыкатажная фабрыка запусціла новую лінію летняга адзення. З модных тэндэнцый выбраны вышыванку. Арнаментам упрыгожылі футболкі, сукенкі і шкарпэткі. Апошнія, па словах дызайнераў брэнда, пакупнікі асабліва ўпадабалі. Шкарпэткі імгненна разляцеліся, а фабрыка, убацьчышы ажыятаж, цяпер у спешцы дашывае дадатковыя пары.

Вяртанне нацыянальных традыцый у паўсядзённае адзенне пакуль выглядае даволі павярхоўна. Чамусьці ўсе вытворцы ўчаліліся за арнамент і — хтосьці ўдала, хтосьці не вельмі — выпускаюць вышыванкі ў розных інтэрпрэтацыях. А публіка разбірае, бо попыт на нацыянальнае ёсць, а добрага дызайну — не так шмат. Спрабуй прапанаваць штосьці новае стаў мінскай фестываль-конкурсу «Этна-стыль».

Максімальна зручныя і цікавыя вобразы атрымаліся ў мадэльеркі Кацярыны Кабанавай. Сваю рамантычную калекцыю «Патэтка» яна адшыла з ільну, а для аздаблення выбрала шуюк. Фасоны простыя — свабодныя сукенкі даўжыні мідзі і максі, з поясам-бантам на таліі, і жакеты прамога крою. Знаходкай жа стаў колер. Дызайнерка афарбавала тканіну настоймі раслін і дрэў. Таму і колеры — брудна-ружовы, глыбокі сіні, шэра-блакітны, цёплы салатавы (крыткі сцярджаюць, што менавіта гэта адценне зьявілася хутка будзе на піку папулярнасці і выцёніць смарагдавы) — атрымаліся прыроднымі ва ўсіх сэнсах. Аксесуарам стала шуюкавая устатка. Прыгожа павязаная на галаве (нічога агульнага з тым, як яе носяць бабулі), яна глядзелася аўтэнтчна і модна адначасова. І, заўважце, у калекцыі, якая стала найлепшай у намінацыі «Майстар», ні на адной рэчы няма арнаменту. Відца, надаць адзенню нацыянальны каларыт усё ж такі можна за кошт іншых сродкаў.

Прыродныя матывы, дарэчы, натхнілі не аднаго ўдзельніка фестывалю. Надзея Лунева прадставіла на подыуме адзенне, дзе асноўным узорам сталі галінкі і карані дрэў. На дзіцячых сарафанах і сукенках такія аплікацыі глядзеліся ярка і незвычайна. Традыцыйную бела-чырвоную гаму мадэльер разавіла пастэльна-ружовым колерам. А завяршыла вобразы самаробнымі аб'ядкамі са штучным лісцем.

Дызайнер Марына Гардзейчык для сваёй калекцыі выбрала залацісты і васільковы колеры. Цікавае рашэнне для адзення «на выхад». У залацістых паліто і сукенках па фігуры дакладна не застанецца незвычайнымі. Для тых, каму занадта ярка,

Стыльная «ручніковая» спадніца.

мадэльер прапанавала больш стрыманыя, але не менш эфектыны варыянт — камплект з доўгай сіняй спадніцай і кароткім пінжаком колеру спеллага жыта.

Спробы абыграць арнамент таксама былі. Напрыклад, Дзіна Лавейкіна змясціла ўзоры на каўняры паліто і нашыйных кішэнках. Але пры гэтым прадумала і фасоны рэчаў, каб арнамент выглядаў дарэчным, а само адзенне не нагадвала эстрадны касцюм. На подыуме дызайнерка прадставіла сукенкі з махрамі на падоле, сарафаны максі з адкрытай спінай, камбінезоны, аздабленыя карункамі.

А вось мадэльеры Тацяна Кушняркова і Наталля Якутовіч, якія сталі пераможцамі ў намінацыі «Творчы пачыны», за аснову сваёй калекцыі ўзялі ручнікі. У прамым сэнсе: з іх пашыты прадметы адзення. Атрымалася крыху футурыстычна, але некаторыя камплекты цалкам маглі б апынуцца ў гэрардэе чыперашаных модніц. Напрыклад, кароткі расклешаны топ з ручнічка і шырокія штаны. Ці пышная спадніца-сонца па калена. Карацей, ёсць добрае ідэі, якія мас-маркету, мне здаецца, варта ўзяць на замётку.

Старшыня Беларускага саюза дызайнераў Дзмітрый СУРСКІ, які ўзначальваў журы конкурсу, заўважыў, што яго ў першую чаргу цікавілі насьпелыя рэчы, якія можна тыражаваць і пасляхова прадаваць. З улікам гэтага і ацэньваліся калекцыі.

— Сёння вельмі шмат спекуляцый вакол арнаментыкі, — мяркуе Дзмітрый Сурскі. — Куды яе толькі ні лепяць! Для мяне «вышымайкі» — асартымент су-

мніўнага характару. Тым не менш праз гэта таксама трэба прайсці. І добра, што гэта ёсць насамрэч, што людзей павярнулі да вытокаў, семантыкі нашых знакаў. Але усё ж такі прафесіяналізм ляжыць крыху вышэй. Трэба пераасэнсоўваць традыцыі больш глыбока, знаходзіць нейкія ўнікальныя матывы і прайшла падаваць гэту мову, тэхналогію.

Чамусьці ўсе вытворцы ўчаліліся за арнамент і выпускаюць вышыванкі ў розных інтэрпрэтацыях. А публіка разбірае, бо попыт на нацыянальнае ёсць, а добрага дызайну — не так шмат.

Мне ўспамінаецца абарона дыпламаў у нашай акадэміі мастацтваў, на якую я трапіла некалькі гадоў таму. Адрозны патлумачу: тыя, хто вучыцца на мадэльераў, не зачытваюць экзаменацыйнай камісіі тэарэтычныя работы. Замест гэтага яны паказваюць свае калекцыі. Тэму можна выбраць любую, але ў акадэміі вітаецца, калі студэнты спрабуюць інтэрпрэтаваць нацыянальны касцюм. Некаторыя бярэцца, але атрымліваецца не ва ўсіх. Бо, зноў жа, мысляць шаблонамі. І дэманструюць на іспыце прасякнёны белыя сарафанчыкі. Але была калекцыя, якая спраўды ўразіла. Адна з выпускніц абрала тэмай беларускае верхняе адзенне. Дзяўчат апранула ў свабодныя понча і грубыя даўгія паліто, хутчэй падобныя да мужчынскіх. Калекцыю студэнтка дапоўніла галаўнымі ўборамі нахштат тых,

Калекцыя «Патэтка».

што насілі некалі даўдгарадчанкі. Капелушы, бадай, занадта эксцэнтрычныя, каб сучасныя жанчыны маглі іх прымераць, а вось у падобных паліто модніцы цяпер ходзяць. Шкада толькі, што гэты тэндэнс яны перанялі з Захаду: у нашых дызайнераў былі козыры, каб прапанаваць (ці вярнуць) яго першым.

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ.
lubneuskaya@zviazda.by
Фота Нацыянальнай школы прыгажосці

Дзіцячае адзенне з аплікацыяй галінак і каранёў дрэў.

ПАДКАРМІЦЕ ЧОРНУЮ ПАРЭЧКУ

Напэўна, няма такога дачніка, які не пасадзіў бы на сваім участку хоць некалькі кустоў чорных парэчак. Аб карысці гэтых гаючых ягад ведаюць усе. Па колькасці вітамінаў, мінералаў і карысных рэчываў чорная парэчка перасягнула ўсе вядомыя чалавецтва ягады. А вось сама культура непатрабавальная і сціплая — ніякага спецыяльнага догляду яе не патрабуе. Нават калі наогул яе не даглядаць, шмат гадоў яна будзе сумленна даваць карысныя ягады.

Але ўсё-такі праз 2 гады пасля з'яўлення на участку кустоў чорнай парэчкі трэба абавязкова пачаць удзяляць ёй сваю гаспадарскую ўвагу.

ЧЫМ І КАЛІ?

Ранній вясной лепш за ўсё падкарміць азотнымі ўгнаеннямі. Для маладых кустоў гэта будзе прыкладна 40-50 г мачавіны пад кожную расліну; потым, пачынаючы з 4-га года, колькасць мачавіны варта паменшыць да 25-40 г ды яшчэ і падзяліць на 2 падкармкі.

Увосень пад кожны куст пажадана ўнесці ад 4 да 6 кг арганыкі (птушыны памёт, кампост, гной), ад 10 да 20 г сернакіслага калію і прыкладна па 50 г суперфасфату. Гэты набор лічываў асноўным угнаеннем, бо ўключае ў сябе ўсе неабходныя кампаненты «парэчкавага харчавання».

Дасведчаныя садоўнікі рэкамендуюць праводзіць вадкую падкармку кустоў чорнай парэчкі чатыры разы на год — адпаведна вегетацыйным перыядам расліны:

- ▶ першы раз — калі распускаюцца пупышкі, пачынаецца рост і цвіценне;
- ▶ другую падкармку праводзяць адрозна пасля цвіцення. У

гнавай жывіцы або каравяку (1:4). Вельмі добра, калі ў вас ёсць магчымасць зрабіць настой з зялёных пустазельных траў (зьялёнае ўгнаенне) — яго канцэнтрацыя для падкармкі 1:10.

Для вадкіх мінеральных падкармак у 10 літрах вады раствараюць 20 г фосфарных і па 10 г калійных і азотных угнаенняў.

Нормы вадкіх падкармак — прыкладна па 10 літраў пад куст.

Спецыялісты рэкамендуюць у чэрвені-ліпені праводзіць і пазакаранёвыя падкармкі парэчак мікраэлементамі. Для гэтага 5 г марганцу, 3 г борнай кіслаты і 30-40 г меднага купарэасу разводзяць асобна ў рознай траў, а потым змешваюць у 10 літрах вады. Гэтым растворам апырскуюць кусты парэчак.

КАЛІ НЕ ХАПАЕ ЧАСУ

Існуе, як заўсёды, і альтэрнатыўны спосаб забеспячэння парэчак пажыўнымі рэчывамі. Дастаткова вясной пасеяць у мікрадзях лубін, гарох, віку (сідральныя культуры), а вясенню проста перакапаць зямлю разам са скошанай зелянінай вакол кустоў.

Можна таксама проста замульчыраваць глебу пад кустом парэчак гноем з разліку 10-12 кг на куст (можна рабіць гэта і іншай арганікай) — і ўвогуле не ўносіць мінеральных угнаенняў. А вось ад вадкіх зялёных падкармак адмаўляцца не варта. Вельмі добра дадаваць у зялёную масу рэшткі хлеба.

Правілы прымянення птушынага памёту

Варта памятаць, што птушыны памёт — вельмі канцэнтраванае ўгнаенне, завяжыце дозы яго прымянення нельга. Пры перакосцы глебы на 1 кв. м уносяць 500 г сухога птушынага памёту. Пры пасадцы раслін яго ўносяць у лункі не больш за 8-10 г пад адну расліну.

Птушыны памёт свежы — то 1 кг на 10 л вады, а калі сухі — то 1 кг на 20 л вады. Як толькі птушыны памёт набракне, яго добра размяшваюць і ўносяць пад расліны, не пакідаючы на закісанне. Раствор птушынага памёту расходуюць па 2 л на 1 кв. м. Пасля таго, як палілі гэтым раствором глебу каля раслін, варта засыпаць яе пластом сухой глебы ў 1 см і паліць чыстай вадой.

ЭФЕКТНЫЯ ВАДКІЯ ПАДКАРМКІ. Птушыны памёт разводзяць вадой у такіх суадносінах: калі

Ну і ну!

НЕЖАНОЧАЯ «ЗАБАВА» — ВЕЛАСІПЕД КРАСЦІ

У сталіцы за крадзеж веласіпэда затрыманы дзве маладыя жанчыны, 30 і 35 гадоў.

— Бліжэй да вечара яны праходзілі каля аднаго з будынкаў па праспекце Незалежнасці. Убачыўшы на паркоўцы ля ўваходу веласіпед «Фуджы» чорнага колеру, падыйшлі бліжэй. Потым дасталі з сумкі спецыяльны інструмент і перакіслі замок. Адна са зламшчыц села на скрадзеную двухколавую машыну і з'ехала, а другая пайшла ў іншы бок, — паведаміла прэс-афіцэр Першамайскага РУУС г. Мінска Вольга КУЦЬКО. — Прапажу свайго веласіпэда гаспадар выявіў у канцы працоўнага дня, пасля чаго звярнуўся ў міліцыю.

Зламшчыцы былі затрыманы праваахоўнікамі па месцы жыхарства. Яны нідзе не працуюць, раней былі судзімыя за незаконнае абарачэнне наркатных сродкаў і крадзеж. Як высветлілася, скрадзены веласіпед жанчыны прадалі незнаёмаму маладому чалавеку за 80 долараў.

Сяргей РАСОЛЬКА.
rs@zviazda.by

Даты Падзеі Людзі

4 МАЯ

1772 год — нарадзіўся Фрыдрых Бракгаўз, нямецкі кнігавыдавец, заснавальнік фірмы «Бракгаўз». У 1795 годзе ў Дортмундзе Бракгаўз адкрыў аптэву гандаль англіійскімі таварамі, у 1802-м перавёў яго ў Амстэрдам. У 1804 годзе англіійскія тавары перасталі паступаць у кантынентальную Еўропу, і справа Бракгаўза развалілася. Тады ў 1805 годзе ў Амстэрдаме ён заснаваў фірму па гандлі і выданні нямецкіх кніг, і з яе пасля ўзнікла фірма «Ф. А. Бракгаўз». Нам імя Бракгаўза вядома галоўным чынам па энцыклапедычным слоўніку Бракгаўза і Эфрона, які выдаваўся ў Расіі з 1890 года. Памёр Фрыдрых Арнольд Бракгаўз 20 жніўня 1823 года ў Лейпцыгу. Яго справу працягнулі яго сыны — Генрых і Фрыдрых. Гэтая фірма існуе і цяпер.

1799 год — нарадзіўся (мястэчка Мір) Фларыян Бохвіц, беларускі філосаф, прадстаўнік хрысціянскага напрамку філосафскай думкі. Вучыўся ў Ясавічы, вывучаў права ва ўніверсітэтах Кіева і Вільні. Быў членам Навагрудскай карпарацыі адвакатаў. З 1818 года жыў у Навагрудскім павяце, займаўся сельскай гаспадаркай і навукова-літаратурнай дзейнасцю. Імкнуўся прымірыць рэлі-

гіійныя ідэі з навукай. Аўтар работ «Думкі аб выхаванні чалавека», «Сутнасць маёй думкі» і інш. Бохвіц не стварыў стройнай філосафскай сістэмы, але распрацаваў шэраг асобных пытанняў грамадска-палітычнага і этычнага характару. Падкрэсліваў ролю працы для нармальнага функцыянавання грамадства. Разглядаў пытанні выхавання і адукацыі ў залежнасці ад розных узростаў, закранаў праблемы жаночага выхавання (лічыў, што яно павінна быць хатнім). Выступаў за спалучэнне навучання з працоўнай дзейнасцю вучня, гарманічнае развіццё іх разумовых і фізічных здольнасцяў. Сэнс адукацыі бачыў у выхаванні людзей, карысных для грамадства «на розных пасадах» і ў розных жыццёвых абставінах». Памёр у 1856 годзе.

1911 год — 105 гадоў таму нарадзіўся (вёска Азярышча, цяпер — у Пухавіцкім раёне) Пятро Рунец, беларускі пісьменнік. У 1940 годзе скончыў Камуністычны інстытут журналістыкі ў Мінску. Працаваў у газэце «Піонер Беларусі», часопісе «Бярозка», на Беларускай радыё. Большасць яго твораў прысвечаны юным чытачам. Сярод іх: «У вясновыя дні», «Канец казкі», «Пісавая маска». Разам з Янкам Маўрам склаў зборнік дзіцячых успамінаў пра вайну «Ніколі не забудзем». Памёр у 1997 годзе.

Было сказана

Янка БРЫЛЬ, народны пісьменнік Беларусі:

«У кожнага з нас свая мелодыя стылю. Чаму ж ты хіліш, каб я абавязкова спяваў, як ты?»

СЁННЯ

Сонца	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск	— 5.27	20.47	15.20
Віцебск	— 5.12	20.41	15.29
Магілёў	— 5.17	20.37	15.20
Гомель	— 5.19	20.28	15.09
Гродна	— 5.43	21.01	15.18
Брэст	— 5.49	20.56	15.07

ЗАЎТРА

Геамагнітны ўзрушэнні

ВІЦЕБСК 753мм рт.сл. +8...+10°C

ГРОДНА 756мм рт.сл. +10...+12°C

МІНСК 746мм рт.сл. +9...+11°C

МАГІЛЁЎ 748мм рт.сл. +9...+11°C

БРЭСТ 754мм рт.сл. +10...+12°C

ГОМЕЛЬ 750мм рт.сл. +10...+12°C

ВАРШАВА +18...+20°C

КІЕЎ +16...+18°C

РЫГА +14...+16°C

ВІЛЬНЮС +16...+18°C

МАСКВА +10...+12°C

С.-ПЕЦЯРБУРГ +16...+18°C

Абазначэнні:
 ■ няма прыкметных геамагнітных узрушэнняў
 ■ невялікія геамагнітныя узрушэнні
 ■ слабая геамагнітная бура

...у суседзях

УСМІХНЕМСЯ

Муж і жонка ў ложку. Ён пачынае рукой глядзіць яе плечы, затым бакі, яна галчына млява ўздыхаец. Муж апускае руку ніжэй, праходзіць лінію сцягна і... прымае руку. Жонка: — Мілы! Чаму ты спыніўся? — Ды нарэшце знайшоў пульта ад тэлевізара!

У любой незразумелай сітуацыі з жанчынай падлівай ёй віна.

Вовачка дурэе на ўроку. Настаўніца: — Заўтра прыводзь бацьку ў школу! — Ага, зараз: я ўжо адной такой прывёў — трэці год забраць не магу...

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ ІНФАРМ 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТАРСТВАМ ІНФАРМАЦЫЙНАЙ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар **КАРПЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч**

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛІГІЯ: Н. ДРЬІЛА, Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, А. ЛЯЎКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВИН (намеснік галоўнага рэдактара), В. МЯДЗВЕДЗЕВА (намеснік галоўнага рэдактара), Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЦКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛШОК, Л. ЦИМОШЫК (намеснік галоўнага рэдактара).

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавчая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: літаратурна-рэдакцыйнага — 284 44 04, 287 17 21, сакратарыята — 292 05 82, адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 44 12, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Магілёве: 32 74 31, на Мінскай вобл.: (017) 292 21 03; бухгалтэрыі: 287 18 81.

<http://www.zviazda.by>;
e-mail: info@zviazda.by, (для зваротаў): zvarot@zviazda.by

ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79, РЭКЛАМЫ e-mail: reklama@zviazda.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаванням рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй лісты. Перадруж матэрыялы, апублікаваныя ў «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета адлюстравана ў Рэспубліканскім унітарным праграмавым «Выдавецтва «Беларускі Дом друку», ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004.

220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 20.023. Індэкс 63850. Зак. № 1730.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Нумар падпісаны ў 19.30
3 мая 2016 года.